

LDDP rinkimuose stengsis „išsaugoti gretas“

Vilnius, spalio 28 d. (AGEP) — Į valdančiosios Lietuvos Demokratinės Darbo Partijos suvažiavimą, surengtą Vilniuje Vyriausybės rūmuose, atvyko 436 ir 463 deleguotųjų partijos narių iš visos Lietuvos; atvyko ir kai kurių kitų, ne opozicijoje esančių partijų atstovai.

Buvo perskaityta sveikinimo telegrama nuo „ilgamečio partijos vado“ Lietuvos prezidento Algirdo Brazausko. „Pagal Konstituciją esu sustabdęs savo narystę LDDP, bet man rūpi kaip sekasi tiems, su kuriais dirbta petis petin“, rašė prezidentas. Jis palinkėjo vaisingų diskusijų partijai, „kuri niekada neužgeso, nes jungia tuos, kas neabejingi Lietuvos likimui“.

Be įvairių šalių kairiųjų socialistinių partijų vadų, sveikinimo telegramą LDDP suvažiavimui atsiuntė ir buvusių Lenkijos komunistų vadas, dabar pretenduojantis į šalies prezidentus Aleksander Kwasiński. „Jūs pirmieji Rytų Europoje įrodėte, kad kairieji socialistai gali gauti tautos paramą“, rašoma jo atsiųstoje telegramoje.

Pagrindinį pusantros valandos trukusį pranešimą skaitęs Adolfas Šleževičius pažymėjo, kad „dabar partijai prasideda lemiamas rinkiminis kampanijos etapas“. Jis „patenkinamai“ įvertino LDDP dalyvavimą rinkimuose ir savivaldybės ir akcentavo, kad itin svarbu sutelkti visas partijos intelektualines jėgas prieš kitų metų Seimo rinkimus. Esminiu uždaviniu jis pavadino ir „gretų vienybės išsaugojimą“.

Premjero kalboje nemažai kritikos buvo skirta opozicinėms partijoms. Prisimindamas 1992 metus, kada jam teko formuoti

vyriausybę ir pradėti dirbti, Šleževičius vardino dešiniųjų supriešintą visuomenę, ekonominį chaosą, milžinišką infliaciją, nevykusią žemės ūkio reformą, nusikalstamumo protrūkį ir tuščias parduotuves.

Prisimindamas kaltinimus dėl privatizacijos, Šleževičius teigė, kad jo vyriausybė pateko tik į „proceso eigą“, o įstatymus priėmė prieš tai valdžioje buvusieji. Pasak LDDP vadovo, pačiame Vilniaus centre esanti viena parduotuvių 1991 m. spalio mėnesį, dirbant konservatorių vyriausybei, buvo privatizuota vieną kvadratinį metrą parduodant už 28 dolerius. O štai gretimai esanti kirpykla pernai rudenį buvo parduota po 1,700 dolerių už kvadratinį metrą. Panašų santykį premjeras nurodė paminėdamas 1992 m. privatizuotą „Gintaro“ viešbutį ir po trejų metų privatizuotą toje pačioje gatvėje esantį sandėlį.

Kalbėdamas apie vyriausybės pasiekimus, Adolfas Šleževičius tvirtino, kad tikrai pasiekta šalies ekonomikos stabilizacija. „Dabar tik reikia laiko, kad ekonomikos augimo laidas pasiektų kiekvieną Lietuvos šeimą“, sakė jis, žadėdamas, kad vyriausybė netrukus pradės vykdyti aktyvią socialinę programą.

Prisiminęs valdančiosios partijos santykius su Lietuvos spauda, premjeras sakė, kad valdžia padarė viską, kad spauda sustiprėtų ekonomiškai, ir kad tokių sąlygų nėra sudarę nei viena vyriausybė, nei vienoje šalyje. Pažymėjęs, kad „nemažai partijos bičiulių turi priekaištų žurnalistams“, Šleževičius ragino pirmiausiai išanalizuoti savo klaidas.

LDDP stiprins socialinę rūpybą ir partinę liniją

Vilnius, spalio 29 d. (AGEP) — Lietuvos Demokratinės Darbo Partija priėmė rezoliuciją, kurioje reikalaujama pašalinti iš partijos narius, kurie įrodė korupciją. Bet LDDP taip pat pasisakė prieš abstrakčius kaltinimus valstybės pareigūnams ar net visai vyriausybei, kai konkretūs faktai nepateikti. Valdantieji partija išreiškė pasiryžimą apginti savo partijos bičiulius, jeigu tokie kaltinimai nepagrįsti.

Partija taip pat ipareigojo savo frakciją Seime sudaryti ir realizuoti antikorporacinę programą ir paragino vyriausybę, kilus pagrįstiems įtarimams dėl pareigūnų dalyvavimo korupcijoje veikloje, „ryžtingai atsisakyti jų paslaugų ir apie tai informuoti visuomenę“.

Valdančioji partija paragino Aukščiausiąjį Teismą, kuo skubiau apibendrinti praktiką visų lygių teismuose sprendžiant korupcijos bylas bei imtis priemonių, kad pačiuose teismuose nebūtų korupcijos, o piliečius paragino reikalauti, kad visi valstybės valdininkai besąlygiškai laikytųsi įstatymų.

sprendimui ir kelti minimalų mėnesinį atlyginimą bei bazinę pensiją bei skirti lėšas programai žmonėms su negalia.

Rezoliucijoje „Dėl politinės padėties Lietuvoje“, valdančioji partija kaltina savo politinius oponentus, kad jie siekia savanaudiškų tikslų, nepaisydami valstybės interesų, tuo prisidedami prie politinės padėties partijos programos atvėrimo ir vaizdžio menkinimo.

Suvažiavime ginčytasi dėl partijos programos atvėrimo įvairesnėms pozicijoms — vadinamo „deideologizavimo“. Vienas jos autorių, LDDP tarybos narys Albinas Lozuraitis sakė, kad nors partija laikosi socialdemokratinę principų, siekiama atsisakyti „tam tikro vienmintiškumo, privalomo mąstymo“. Spalio 29 d. spaudos konferencijoje jis sakė, kad toks „privalomas mąstymas“ atsiranda iš primityvaus nacionalinio patriotizmo. Tuo tarpu tam pasiūlymui prieštaravusieji Vytautas Petkevičius ir Juozas Bernatonis pasisakė už aiškiai apibrėžta partijos orientaciją.

LDDP taip pat pataisė statutą, kiek sugriežtindama partinę drausmę. Atsisakyta anksčiau buvusios galimybės susiformavus kitokiai nei daugiapartinėms grupėms, frakcijoms, turinčias savarankišką konkrečių veiksmų

Spalio pradžioje Vilniaus miesto savivaldybės Paminėklių visuomeninė komisija pirmame savo posėdyje 8-5 balsų santykiu nutarė nukelti 1952 m. ant Žaliojo tilto pastatytas skulptūras, menančias sovietinę revoliuciją Lietuvoje. Tačiau, kaip rašo „Diena“, šiam planui pasipriešino Valstybinė paminklosaugos komisija, apie sprendimą sužinojusi tik iš spaudos, parašydama raštą visai eilei Lietuvos valdžios bei Vilniaus miesto pareigūnų. Vilniaus mero patarėjas paminklosaugos klausimais nuramino „Dienos“ korespondentę, kad tokį sprendimą vykdyti tegali tik miesto Taryba ar Valdyba, ir kad artimiausiu metu neketinama skulptūras versti nuo Žaliojo tilto. Savivaldybė ėmėsi svarstyti klausimą, nes, anot komisijos nario architekto Edvardo Jurgelionio, „gaunama daug laišku, kuriuose piktinamasi, jog ideologinį krūvį turinčios skulptūros iki šiol stovi ant tilto“.

Nuotr. R. Urbakavičiaus „Dienoje“

Buęs LDDP narys pasakoja viską, ką žino

Vilnius, spalio 28 d. (AGEP) — Iš valdančiosios LDDP pašalintas Seimo narys Kęstutis Jaskelvičius teigia, kad Lietuvos prezidentas Algirdas Brazauskas leido „Lietuvos avialinijoms“ pirkti lėktuvus dukart didesne nei jie verti kainomis, nes taip norėjo atsilyginti tiems, kurie per prezidento rinkimų kampaniją pagamino jam Amerikoje reklaminius ženklelius.

Jaskelvičius pranašauja, kad prezidento lėktuvo „Jetstar“ isigijimo byla nagrinėjanti Generalinė prokuratūra kalte suvers susisiekimo ministerijos vadovams. Tačiau pasidomėjęs reklaminių ženklelių istorija, „Jetstar“ pirkimo gijos neabejotinai atvestų į prezidentūrą, teigė Jaskelvičius spalio 28 d. pokalbyje su „Respublikos“ laikraščiu.

Kalbėdamas apie LDDP turto vagystes, K. Jaskelvičius minėjo Seimo narių Gedimino Kirkilo, Alfonso Navicko, Vladimiro Beriozovo ir preziden-

to Algirdo Brazausko pavardes.

Prieš savaitę iš LDDP pašalintas Seimo narys prisipažino 1991-1992 metais pats tvarkęs LDDP finansus. Jis pasakoja, kad tuometinėje konservatorių dukart didesne nei jie verti kainomis, nes taip norėjo atsilyginti tiems, kurie per prezidento rinkimų kampaniją pagamino jam Amerikoje reklaminius ženklelius.

Pasak „Respublikos“ pašnekovo, visoje šioje istorijoje bene labiausiai susikompromitavo Alfonsas Navickas, todėl artėjant Seimo rinkimams jo nėmė niekas iš tuometinių LDDP aktyvistų. A. Navicko pavardę į rinkimų sąrašus įrašė pats A. Brazauskas, teigė Jaskelvičius.

Savo pašalinimą iš LDDP Jaskelvičius vadina „aklo keršto aktu“ ir primena, kad niekas jam „burnos neužčiaups“.

Iškeltas LDDP neveiklumas prieš korupciją

Vilnius, spalio 28 d. (AGEP) — LDDP tarybos prezidiumo narys Bronislovas Genzelis, kalbėdamas diskusijoje LDDP suvažiavime spalio 28 d., apkaltino LDDP kryptantį ir autoritarizmą ir tampant antidemokratinę jėgą.

„Didelių smūgių partijos prestižui“ B. Genzelis pavadino tai, kad LDD partijai pavyko įtikinti prezidentą vetuoti pareigūnų pajamų ir turto deklaravimo įstatymą. Jis sakė, jog korupcija klesti įvairiuose valdžios lygiuose, tačiau niekas nenuiteistas. Pasak jo, vyriausybė nesuinteresuota arba nesugeba su tuo kovoti.

Kalbėdamas apie partijos vadaus reikalus, Bronislovas Genzelis neprieštaraujančią partijos strateginėms nuostatom.

Iškelta byla „Lietuvos avialinijoms“

Vilnius, spalio 30 d. (AGEP) — Generalinė prokuratūra kol kas nemato pagrindo nušalinti nacionalinės aviakompanijos „Lietuvos avialinijos“ vadovybę, pranešė Vyriausybės informacijos centras po premjero Adolfo Šleževičiaus pokalbio pirmadienį su generaliniu prokuroru Vladu Nikitinu.

Spalio 25 d. Generalinė prokuratūra išklė baudžiamąją bylą „Lietuvos avialinijų“ bendrovei ryšium su dviejų lėktuvų „Boeing-737“ pirkimu. Įtariama, jog perkant šiuos lėktuvus buvo pažeista konkursų tvarka ir kad lėktuvai nupirkti brangiau, nei reali tokių orlaivių vertė.

JAV televizijos programa apie Lietuvą

Vašingtonas, spalio 30 d. — Lietuvos ambasadorius Vašingtone pastangomis, bendradarbiaujant su World View televizijos kanalu, parengė ir spalio 29 d. transliavo informacinę programą apie Lietuvą.

World View TV — WNV/56 yra nepriklausomas, žiūrovų išlaikomas televizijos kanalas, turintis apie 3.9 milijonus žiūrovų Lietuva — aštuntoji valstybė, iš 156, turinčių atstovybes Vašingtone, kurios bus pristatomos programų cikle „Inside Embassy Row“.

Pusės valandos laidoje — Lietuvos ambasadorius JAV Alfonsas Eidintas pasakoja apie Lietuvos praeitį, kelią į nepriklausomybę, bei dabartinius Lietuvos siekius. Filmuotoje medžiagoje Amerikos žiūrovai supažindinami su Lietuvos geografine padėtimi, lietuviškoms tradicijoms, puikiais galimybėmis turizmui, pateikiami statistiniai skaičiai apie ekonomikos vystymąsi.

Kvebeko premjeras atsistatydino

Montrealis, spalio 31 d. (NYT) — Kvebeko (Quebec) provincijos Kanadoje premjeras Jacques Parizeau antradienį atsistatydino, po to kai jo vadovaujamos Parti Quebecois pastangos suorganizuoti Kvebeko atsiskyrimą nuo Kanados nepavyko pirmadienį įvykusiame referendume.

Jo staigus atsistatydinimas — po to, kai pirmadienio vakarą, už referendumo pralaimėjimą kaltino „piniguočius ir etnikus“ (t.y., pramonininkus bei kitų tautybių kvebekiečius) — išklė daug klausimų apie tolimesnę Parti Quebecois veiklos kryptį, ir išryškino referendumo suaitrintas nevieningumo nuotakas Kvebeke, rašo Clyde Farnsworth „The New York Times“ laikraštyje.

Jo išpuolį prieš Kvebeko kitataučius kritikavo net ir jo paties stipriausi rėmėjai. „Jis aiškiai klaidingai nušvitėjo Kvebeko suverenumo sąjūdžio principus“, pareiškė Montrealio universiteto politinių mokslų profesorius Alain Noel, kuris pats balsavo už atsiskyrimą. „Šių dienų Kvebeko suverenumo judėjimas yra platus, apimęs visą teritoriją (ne tik prancūzų etnis — Red.), liberališkas, pluralistinis ir daugiakultūrinis“, sakė Noel.

Ir kadangi beveik pusė provincijos gyventojų pasisakė už atsiskyrimą, Kanados premjeras Jean Chretien turės rimtai ieškoti būdų, kaip duoti Kvebeko provincijai daugiau autonomijos, bet taip, kad ji būtų priimtina ir kitoms Kanados provincijoms, kurios nenori pačios atsidurti „antros klasės“ provincijų pozicijoje. Antradienį atsigavo ir Kanados ekonomija, atėjus žiniai, kad Kanada dar neskiro. Pakilo ir nusilpęs Kanados doleris ir Toronto akcijų birža.

Daugelis Kanados vientisumo šalininkų Kanados parlamente ragino rimtai reaguoti į refe-

rendumą ir kuo greičiau duoti Kvebekui tiek reikalaujamus Konstitucijos pakeitimus, tiek ir daugiau autonomijos, jei jie nori, kad Kvebekas pasiliktų Kanados federacijoje.

Kanados federacija buvo sukurta, specialiai pripažįstant, kad ją steigia dvi kultūriškai ir kalbiniai savitos bendrijos — anglų bei prancūzų. Provincijoms įsirašant į federaciją, Kvebekui, kaip steigiamosios bendrijos teritorijai, buvo garantuotas kultūrinis bei kalbinis autonomiškumas bei savitumas. Bet prieš 15 metų Kvebeko autonomiškumo užtikrinimas iškrito iš Konstitucijos, kitų provincijų vadovams nenorėjus Kvebekui duoti privilegijų. Tų privilegijų atgavimas yra vienas iš svarbiausių priežasčių, kodėl Kvebekas nori atsiskirti.

Nuor. 400 tarpu dar neaišku, kas pakeis Kvebeko premjerą, manoma, kad Kvebeko sąjaramistai tik stipriau darbuosis dėl Kvebeko atsiskyrimo, organizuodami dar vieną referendumą ir tik po to eis į ekonomines derybas su Kanados federaline valdžia.

Vilniaus rajono pareigūnas prašo nušalinti kolegą

Vilnius, spalio 28 d. (AGEP) — Janas Sinickis spalio 27 d. kreipėsi į Lietuvos vadovybę ir prašė atleisti A. Cegelį iš vyriausybės atstovo Vilniaus apskrityje pareigų, kaltindamas jį dezinformacija ir neapykantos kurstymu prieš lenkų tautą.

A. Cegelis spalio 16 d. „Lietuvos aide“ teigė, kad Vilniaus ir Šalčininkų rajonuose vyksta „tam tikras valdymo aparatų valymas beveik iš esmės pagal nacionalinius požymius“. Pasak A. Cegelio, Vilniaus rajone iš pareigų šalinami lietuviai, o jų vietas užima lenkų rinkimų Akcijos atstovai.

Vilniaus rajono savivaldybės mero pavaduotojas J. Sinickis A. Cegelio pasisakymą „Lietuvos aide“ pavadino antilenkišku išpuoliu ir dezinformacijos platinimu. Savo pareiškime jis nurodo, kad Vilniaus rajono savivaldybės skyrių vedėjais patvirtinti aštuoni lenkai, trys lietuviai, vienas rusas ir viena baltarusė. Tai, pasak Sinickio, atitinka tautinį gyventojų pasiskirstymą, nes Vilniaus rajone gyvena 63.5% lenkų ir tik 20.8% lietuvių.

Pareiškime tvirtinama, jog „nacionalinis kadru valymo klausimas yra išgalvotas ir išpūstas“, o A. Cegelis „serga šališkumu“ ir nesugebės spręsti tautinių mažumų ir kitų problemų. Dėl šių priežasčių Lietuvos prezidentui, ministrui pirmininkui ir Seimo pirmininkui įteiktame pareiškime prašoma atleisti A. Cegelį iš pareigų.

KALENDORIUS

Lapkričio 2 d.: Vėlinės. Maura, Tobijas, Vinifreda, Nora. 1862 m. gimė poetas, Lietuvos tautos dainius Jonas Mačiulis-Maironis.

Lapkričio 3 d.: Šv. Martynas de Porres, peruvietis (1569-1639); Hubertas, Vidmantas, Silvija, Vaida. 1918 m. Aleksandras Voldemaras sudarė pirmąją Lietuvos vyriausybę.

LIETUVIŲ TELKINIAI

DETROIT, MI

ŠV. ANTANO PARAPIJOS GEGUŽINĖ

Šv. Antano parapijos gegužinė po stogu vyko sekmadienį, spalio 29 d. Gegužinė rengė parapijos aukų rinkėjų. Jų užprašytas šv. Mišias už gyvus ir mirusius aukus rinkėjus aukoją kun. klebonas Rinkėjus Babonas. Vargonavo ir giedojimo muz. Stasys Sližys su jo vadovaujama parapijos choru. Po Mišių daugiau negu 175 asmenys – vietiniai ir iš toliau atvykusieji, susirinko parapijos svetainėje, kur visų laukė Onos Kašalienės ir jos talkininkių paruošti gardūs lietuviški patiekalai, parapijiečių iškepti pyragai, o ištroškusių – Albino Andrusaičio parūpinti „alijošiaus lašai“. Veikė net ir dveji dovanų laimėjimai. Prie pirmojo dovanų paskirstymo dirbo Vytautas Valys, Albinas Pusdešris ir Josephine Janulaitė, o antrojo dovanų laimėjimo bilietus platino Danutė Petrauskienė ir Vida Kinčienė. Dovanų skirstymą pravėdė Albinas Pusdešris. Prieš dovanų paskirstymą, aukų rinkėjų pirmininkas Juozas Kinčius padėjo visiems už laimėjimus sunėstas dovanas, pinigines aukas, talkininkams už darbą ir visiems prisidėjusiems prie šios gegužinės sėkmingo pravėdimo.

Vyko ir Algirdo Vaitiekaičio įdomi, išpūdinga kultūrinė ir istorinė paroda „Šv. Antano 75 metų jubiliejus“. Parodos eksponatai vaizduoja šv. Antano parapijos gyvenimą per visus jos 75 gyvavimo metus. Nuotraukomis, iškarptomis parodyta Lietuvos Vyčių 102-osios istorija, Lietuvos Vyčių padalinio „Pagalba Lietuvai“ veikla talpintuvų paruošimas siuntimui Lietuvon. Vaizdingai pristatyta Lietuvos istorija nuo Mindaugo laikų iki vėliausių įvykių Lietuvoje. Tai tikrai puikiai paruošta paroda.

Akordeono muzika džiugino ir bendrą dainavimą pravėdė Sigitas Bubnelis, neseniai atvykęs iš Lietuvos. Vieni dalyviai susiję su patenkinti malonytį draugų ir pažįstamų praleidę sekmadienio popietę.

Regina Juškaitė

REMKIME BALFĄ

BALFas, seniausia visus Amerikos lietuvius apjungianti šalpos organizacija, daug padėjo ir dabar padeda vargan patekusiems tautiečiams. Detroito ir apylinkių lietuviai per 50 metų rėmė BALFo šalpos darbą. Visą spalio mėnesį buvo vykdomas aukų vavėjus prie šv. Antano ir Dievo Apaizdos bažnyčių. Asmenys, nespėję įteikti savo aukas, gali jas nusiųsti paštu skryžiaus įdininę Vladui Staškui, 10037 Hazelton, Redford, Michigan 48239-1427. Čekius rašyti UNITED LITHUANIAN RELIEF FUND arba BALFas.

PRISIMINTAS

A.A. JUSTINAS PUSDEŠRIS

Detroito lietuvių dramos grupės „Alka“ įkūrėjas ir režisierius Justino Pusdešrio 15 metų mirties metinėms buvo prisimintas šv. Mišiose lapkričio 1 dieną šv. Antano bažnyčioje ir Justino Pusdešrio prisiminė žmona Ona ir vaikai Donatas, Linas, Jūratė ir Audronė.

SVEIKINAM JAUNAVEDŽIUS

Spalio 28 dieną kun. Dan Trapp Dievo Apaizdos bažny-

čioje suteikė Moterystės sakramentą Ramunei Paulinai Duobatai ir Edmundui Dariui Leveckui. Vestuvinis pokylis vyko. Townsend viešbutyje, Birmingham, Michigan. Sveikiname naujavedžius, linkėdami jiems daug meilės ir laimingų dienų.

GEGUŽINĖ

LB Detroito apylinkės gegužinė po stogu vyko sekmadienį, lapkričio 5 dieną, Dievo Apaizdos Kultūros centre. Bus lietuviško maisto, gros lengva muzika, bus rodomi namų, ūkio ir maisto gaminių pavyzdžiai.

A.A. P.V. ČIŽAUSKAS

Š.m. spalio 29 d. Garden City Osteopathic ligoninėje, Michigan, po sunkios ligos mirė diplomuotas agronomas a.a. Pranas Vytautas Čižauskas, gimęs 1916 m. liepos 19., Šipulčiškių kaime, Miroslovo valsč., Alytaus apskr.

I Ameriką atvyko 1949 metais. Gyveno Detroit, Michigan. Buvęs šv. Antano spaudos kiosko įkūrėjas ir vedėjas. Nulūde liko žmona Elena, dukra Violeta ir žentas Jurgis Balčiūnai, gyvenantys Bostone. Lietuvoje seserys: Salomėja Čižauskaitė, Izabelė Ragauskienė, Aldona Kavaliauskienė, brolis Algirdas Čižauskas ir jų šeimos. Santa Barbara, Californijoje giminaičiai Jonas ir Marija Šimoniai su šeima, daug kitų giminių Lietuvoje.

Laidotuves tvarko Lapidarių direktorė Yolanda Zaparackienė. Laidotuves vyko ketvirtadienį, lapkričio 2 d. Po šv. Mišių šv. Antano bažnyčioje, buvo palaidotas Holy Sepulchre kapinėse.

Lietuvių Bendruomenės Detroito apylinkės valdyba, kartu su Dievo Apaizdos parapijos taryba, planuoja gruodžio 31 d. rengti Naujų Metų sutikimą. Rengėjai prašo, kad per ateinančias dvi savaites, t.y. iki lapkričio 12 dienos, norintieji užsisakytų stalus ir pavieniai registruotis pas Nijolę Zelwender telefonu: namų 810-373-9017, arba jos darbovietės tel.: 810-652-2227.

Im

Š.m. spalio 8 d. Amerikos Lietuvių balso radijo klubas, kuris išlaiko „Amerikos Lietuvių balso“ radijo valandėlę Detroito, šventė savo veiklos 50 m. sukaktį (įsteigtas 1945 m. liepos 29 d.). Ilgametis klubo pirm. ir radijo programų redaktorius bei buvęs pranešėjas Kazys Gogelis kalba klubo veiklos paminėjimo puotoje.

Nuotr. Jono Urbono

NAUJAS KAPELIONAS

Vasario 16-osios gimnazijos šiemet pradėjo dirbti naujas kapelionas kun. Alfonsas Kelmelis. Jis gimė 1963 m. Radviliškyje, baigė vidurinį mokslą Alytuje, tris metus tarnavo sovietiniame karo laivynne, Kauno kunigų seminarijoje įsigijo bakalaurų laipsnį ir 1990 m. Kaišiadoryse įšventintas į kunigus. Po to kunigavo Moletuose, Kaišiadoryse ir Perloje. Buvęs kapelionas kun. Gediminas Tamosiūnas grįžo į Lietuvą ir klebonauja Žiezmaruose.

Iš JAV LB XIV tarybos antrosios sesijos Floridoje š.m. spalio 13-15 d. – dalis sesijos rengėjų ir globėjų floridiečių prie registracijos stalo (iš kairės): Vida Meiluvienė, Elena Jasaitienė, Danutė Semaškienė ir Angelė Karnienė.

Nuotr. Jono Urbono

HOT SPRINGS, AR

LB VEIKLA

Spalio 8 d. vykusios Lietuvos Bendruomenės susirinkime sudaryta valdyba pasiskirstė pareigomis: Stepas Ingaunis – pirmininkas, Marija Dumbrienė – išdininė, Nelė Matulienė – renginių vadovė, Rima Jucienė – socialiniai reikalai, Juozas Kiburas – koordinatorių bažnytiniais reikalais. Revizijos komisija – Marytė Radienė ir Juozas Kiburas.

Naujoji valdyba surengė sėkmingą paskutinę sezono gegužinę. Oras buvo puikus, nuotaika gera, dovanų paskirstymo pelnas papildė Bendruomenės įzdą.

Kaip ir kiekvienais metais planuojama rengti bendras Kūčias ir Naujųjų Metų pabūvį.

Bažnyčioje gesmininkams vadovauja Regina Sabaliūnienė. Pamaldos pajavairinamos duetu bei solo giesmėmis, atliekamos Marijos ir Algio Dumbrių, arba Reginos ir Napoleono Sabaliūnų. Šv. Mišių skaitinius apsiukeidami skaito Marytė Radienė, Juozas Kiburas ir Jonas Miezinskas. Nuolatinis Rožinio maldų vadovas yra Pranas Radis. Šv. Mišias laiko kun. Andrew J. Dufault, o paskutinį mėnesio skaitinį kun. Jonas Rusteika iš Hot Springs Village. Jis klauso ir išpažinčių.

BALFAS

Spalis BALFo mėnuo. Aukus mūsų apylinkėje renka Marija Dumbrienė, Albinas Lee ir Jonas Miezinskas. Aukų rinkimo darbas nėra lengvas, tad nerūstaukite, kai gausite, kad perbūsite ir jūsų duris ir įteikite savo metinę labdaros duklę BALFui.

Salomėja Šmaizienė

RADIJAS

Radijo laida „Leiskit į Tėvynę“ girdima iš KXOW stoties, 1420 AM banga kiekvieną sekmadienio rytą, 8 val. 30 min., vadovaujama Salomėja Šmaizienės jau devyniolika metų. Ateinančiais metais spalio 10 d. sukaks 20 metų. Tą sukaktį reikėtų atšvęsti, nes nežinia, kaip ilgai beįsilaukysime. Nors mūsų gretos mažėja, bet rėmėjų aukos nesumažėjo ir į skolą nebrendame, tik amžiaus našta sunkėja ir klausimas kaip ilgai užteks energijos. Žemaitiškas užsispyrimas neleidžia pasiduoti, tad ženkime su viltim ir dešimtuosius veiklos metus.

Rugsėjo, spalio mėnesių radijo laidos buvo paminėta eilė sukaktių: rašytojo Prano Mašiotto mirties 55 metai, Tautos šventės kompozitoriaus bei dailininko M. K. Čiurlionio 120 m. gimimo, prelato Mykolo Krupavičiaus 110 m. gimimo, Spalio Devintoji, poeto Vytauto Mačernio tragiškos mirties 51 m. ir jo gimimo 75 m. sukaktis.

Radijo reikalais skambinti (501) 321-9641. Telefaksas (501) 525-7519.

Salomėja Šmaizienė

Lietuvos Vyčių veikla

„PAGALBA LIETUVAI“ PRANEŠA

Š.m. spalio 29 d., šeštadienį, nors buvo šalta ir stipriai lijo, svarbus labdaros projektas buvo vykdomas. Abejuose Detroito apylinkėse lietuvių parapijų patalpose – šv. Antano ir Dievo Apaizdos, arti 40 talkininkų – Lietuvos Vyčių padalinio „Pagalba Lietuvai“ valdybos nariai, Lietuvos Vyčių 102 kuopos nariai, Dievo Apaizdos parapijiečiai, „Žiburio“ mokyklės mokiniai, šv. Antano parapijiečiai ir jų draugai susirinko krauti 29-ąjį 40 metų ilgio talpintuvą, kuris tą pačią dieną buvo išsiųstas Lietuvon – Vilniaus „CARITUI“, arkivyskupui metropolui Audriui Bačkui skirstymui į Lietuvos Vyčių nurodytas vietas. Tame talpintuve buvo daugiau negu 750 maišų ir dėžių žieminių drabužių, ir batų suaugusiems bei vaikučiams, įvairių knygų, vaikams lovyčių, trys kraujo tyrimo aparatai,

Regina Juškaitė

PREL. A. DAMBRAUSKO-JAKŠTO GIMIMO METINIŲ MINĖJIMAS

Rugsėjo 29 d. Kaune Lietuvių katalikų mokslo akademija paminėjo pirmojo savo akademiko prelato Adomo Dambrausko-Jakšto 135-ąsias gimimo metines. Aptardamas gimimo gyvenimą bei veiklą, dr. Mindaugas Dambrauskas akcentavo A. Dambrausko-Jakšto veiklos įvairiapusiškumą bei gilumą, minėjo jo darbus matematikos, teologijos, filosofijos ir literatūros srityse. Matematikos srityje prelatas, pasak mentoro, pasiūlė naujas trigonometris sistemas. Jis taip pat stengėsi sukurti idealią, krikščionišką filosofiją, harmoningai rytių filozofiją, harmoningai vengtų filozofiją. Dr. M. Bloznelio teigimu, A. Jakšto buvo ne tik mokslininkas, bet ir gyvas, karštas ir daug išmanantis krikščionybės apologetas. Šiandien jame pabrėžė, kad ir šiandien mums itin reikalingi žmonės, galintys plunksna atsakyti į katalikų bei keliamus priekaištus.

Prisiminimais dalijęsis Liudas Dambrauskas vaizdžiai pasakojo, kokį įspūdį jam, mažam piemeneliui, darė dėdės Jakšto asmenybė. Leonas Narbutis, irgi asmeniškai pažinęs A. Dambrauską-Jakštą, akcentavo jo kritiškumą, nesugebėjimą nutylėti, pastebėjus kokią nors negerovę.

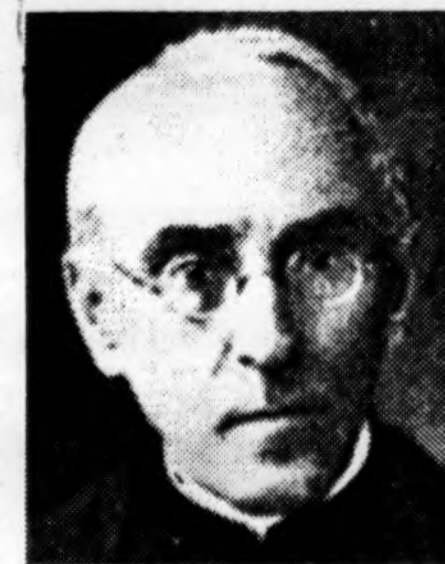
Kęstutis Grinevičius, remdamasis archyviniais dokumentais, apžvelgė A. Jakšto veiklą šv. Kazimiero draugijoje. Čia prelatas prieš mūsų akis išskyla kaip sumanus administratorius, nes šv. Kazimiero draugija jo vadovavimo laikotarpiu labai sustiprėjo ir tapo viena iš įtakingiausių Lietuvoje. Kun. dr. doc. Vytautas Steponas

įvairių medikamentų, patalynių, negendančių maisto produktų ir net paauktas tabernakulis. Visą šį talpintuvą suorganizavo ir koordinavo valdybos narė Irena Vizgirdaitė. Talpintuvo krovimas užbaigtas per porą valandų!

„Pagalba Lietuvai“ vadovas Roberts S. Boris dėkoja visiems prisidėjusiems prie šio svarbaus projekto. Dėkojama visiems talkininkams už atliktą milžinišką darbą. Talpintuvo persiuntimo išlaidos kainavo 6,000 dol. Aukos dar ir dabar priimamos. Kiekviena auka yra vertinga ir laukiama. Aukas galima siųsti: Aid to Lithuania, Inc., 4457 Fairway Court, Waterford, MI 48328. Telefonas: 1-810-682-0098. Visų nuolatinė parama šiam Lietuvos Vyčių projektui yra labai reikalinga dabar ir bus reikalinga ateityje. Nuo 1990 m. jau 29 talpintuvai išsiųsti broliams ir sesėms Lietuvoje. Visų jų bendra vertė siekia 17,500,000 dol. Iš anksto dėkojame už paramą.

Regina Juškaitė

Vaičiūnas teigė, kad tokios iškilios asmenybės gyvenimą bei veiklą reikia kuo išsamiau studijuoti. Jis priminė kun. dr. Jono Leščinsko apie prelatą parašytą disertaciją ir apgailestavo, kad ji mažai kam prieinama. Skydį jis minėjo būtinybę skatinti dabartinius studentus savo diplominiuose darbuose tyrinėti A. Dambrausko-Jakšto asmenybę, jo veiklą bei darbus.

Prel. A. Dambrauskas-Jakštas

Ne vienas kalbėtojas atkreipė dėmesį į tai, kad Kaune, kur gyveno ir dirbo prelatas A. Jakštas, neįmanoma jo atminimas. Todėl konferencijos dalyviai pasirašė po kreipimusi į Kauno miesto valdybą dėl prelato A. Dambrausko-Jakšto jamžinio. Jame siūloma Karaliaus Dvaro gatvei grąžinti senąjį A. Jakšto gatvės pavadinimą, o prie namo, kuriame gyveno prelatas, pritvirtinti memorialinę lentą.

• Marijampolėje atidaryti nauji parapijiniai senelių namai, kurie, padedant Vokietijos Vechto miesto Caritas organizacijai bei Langfiordeno parapijos tikintiesiems, buvo įrengti prie šv. Arkangelo Mykolo prokatedros.

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$95.00. Foreign countries \$110.00. Postmaster: Send address changes to Draugas – 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesuįsiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytuvo adreso, gavus iš jo mokėti, pažymima, iki kada yra užsimekęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

JAV	metams	¼ metų	3 mėn.
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$95.00	\$55.00	\$35.00
Tik šeštadienio laida:			
JAV	\$55.00	\$40.00	\$30.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$60.00	\$45.00	\$35.00
Užsakant į Lietuvą (Air cargo)	\$100.00	\$55.00	
Tik šeštadienio laida	\$55.00		
Užsakant į užsienį oro paštu	\$500.00	\$250.000	
Tik šeštadienio laida	\$160.00	\$85.00	

Vyriausio redaktorė Danutė Bindokienė

Administratorius Pijus Stončius

Moderatorius kun. Viktoras Rimšelis, MIC

- Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00; šeštadieniais nedirba.
- Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos priimančioms, gavus prašymą ką nors skelbti.
- Redakcija straipsnius taiso savo nuožūra. Nesunaudoję straipsnių nesaugo. Prašome siunčiant pasilikti kopiją.

V. Nasvytytė-Klimienė, vadovavusi „Dirvos“ jubiliejinės šventės programai Clevelande spalio 22 d.

Nuotr. Vlodo Bacevičiaus

<p>EUGENE C. DECKER, DDS, P.C. 4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL Pirmas apyl su Northwestern-unto diplomu, lietuviams sutarkys dantis už prienamą kainą. Pacientai priimami absoliučiai punktualiai. Susitarimul (kalbėti angliskai) tel. 708-422-8260</p>	<p>LINAS A. SIDRYS, M.D. Ophthalmologas/Akių Chirurgas 9830 S. Ridgeland Ave. Chicago Ridge, IL 60415 708-636-6622 4148 W. 63rd St. 312-738-8790</p>
<p>DR. A. B. GLEVECKAS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS SPECIALYBE – AKIŲ LIGOS 3900 W. 95 St. Tel. (708) 422-0101 Valandos pagal susitarimą Pirmą 3 v. p.p. 7 v. v. antrą 12:30-3 v. p.p. trečią uždarą: ketv. 1-3 v. p.p. penkt. ir šešt. 9 v. v. 12 v. p.p.</p>	<p>Cardiac Diagnosis, Ltd. 6132 S. Kedzie Ave. Chicago, IL 60629 Tel. 312-436-7700</p>
<p>6132 S. Kedzie Ave., Chicago (312) 778-6969 arba (312) 489-4441 DR. K. A. JUCAS ODOS LIGŲ SPECIALISTAS GYDO ODOS AUGLIUS ZAIZDAS IR IŠSIPLIETUSIAS KOJŲ VENAS KOSMETINE CHIRURGIJA</p>	<p>RIMGADAS NEMICKAS, M.D. S. PRASAD TUMMALA, M.D. Sirdies ir Kraujagyslių Ligos Valandos pagal susitarimą</p>
<p>DR. JOVITA KERELIS Dantų Gydymoja 3315 W. 55th St. Chicago IL Tel. (312) 476-2112 9525 S. 79th Ave. Hickory Hills IL Tel. (708) 598-8101 Val. pagal susitarimą</p>	<p>DR. ALGIS PAULIUS ORTOPEDINES LIGOS CHIRURGIJA 1185 Dundee Ave., Elgin, IL. 60120 Tel. (708) 742-0255 Valandos pagal susitarimą</p>
<p>Tel. kabineto ir buto: (708)652-4159 DR. P. KISIELIUS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 1443 So. 50th Ave., Cicero Kasdien 1 iki 8 v. v. išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. p.p.</p>	<p>DR. L. D. PETREIKIS DANTŲ GYDYTOJA 9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL 1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave Tel. (708) 598-4055 Valandos pagal susitarimą</p>
<p>DR. PETRAS V. KISIELIUS INKSTŲ, PUSLES IR PROSTATOS gydymas bei chirurgija 172 Schiller St., Elmhurst, IL 60126 708-941-2609 Valandos pagal susitarimą Vakarais ir savaitgaliais tel. 708-834-1120</p>	<p>DR. LEONAS SEIBUTIS INKSTŲ PUSLES IR PROSTATOS CHIRURGIJA IR GYDYMAS 6132 S. Kedzie Val. antr. 2-4 v. p.p. ir ketv. 2-5 v. p.p. Šešt. pagal susitarimą Vizita apmokami Medicare Kabineto tel. (312) 776-2880 Namų 708-448-5545 Priklauso Holy Cross ir Palos Community ligoninėms</p>
<p>SURENDER LAL, MD Specialybė – Vidaus ligos 7722 S. Kedzie, Chicago, IL 60652 Tel. 312-434-2123 Holy Cross Physician Center 6084 S. Archer, Chicago, IL 60638 Tel. 312-884-4155 Valandos pagal susitarimą</p>	<p>EDMUNDAS VIŽNIA, M.D., S.C. Specialybė – Vidaus ligų gydymas Kalbame lietuviskai 6165 S. Archer Ave. (prie Austri) Valandos pagal susitarimą Tel. (312) 585-7755</p>
<p>Kab. tel. (312) 471-3300 VIDAS J. NEMICKAS, M.D. KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS 7722 S. Kedzie Ave., Chicago, Ill. 60652</p>	<p>ARAS ŽILIOBA, M.D. AKIŲ CHIRURGIJA AKIŲ LIGOS Good Samaritan Medical Center- Naperville Campus 1020 E. Ogden Ave., Suite 310, Naperville IL 60563 Tel. 708-527-0090 Valandos pagal susitarimą</p>

VYRIAUSYBĖS POŽIŪRIS Į RELIGIJĄ

Interviu „Laisvosios Europos radijo“ lietuviškųjų laidų tarnybai rugsėjo 21 d. vyriausybės patarėjas religijų departamentas P. Plumpa sakė esąs nustebęs, kad krikščionių demokratų frakcija diskusijų metu nepalaikė Seimo narės Vilijos Aleknaitytės siūlymo tradicinėms konfesijoms suteikti pirmumo teisę naudotis valstybinėmis visuomenės informavimo priemonėmis. Vadovaujantis priemonės akto, tradicinės religinės konfesijos iki šiol turėjo teisę nemokamai naudotis valstybinėse visuomenės informavimo priemonėse joms skirtu laiku. Jei bus priimtas dabartinis variantas, kalbėjo vyriausybės patarėjas, Lietuvoje legaliai veikiančios „keturiasdešimt septynios sektos“ ir „kasmet įsiregistruojančios naujos iš užsienio ateinančios sektos“ šiuo požiūriu bus sulygintos su tradicinėmis Bažnyčios

mis. Jo įsitikinimu, minėtose įstatymų pataisose, ypač Bažnyčios teisių apribojimas valstybinėse mokyklose ir kariuomenėje, stipriai prieštarauja susitarimams, kuriuos Lietuvos Respublika ketina pasirašyti su Vatikanu.

Vyriausybės patarėjas religijų reikalais Petras Plumpa interviu Lietuvos Katalikų Bažnyčios Informacijos centruose, Vėliuose 24 dieną sakė, kad pirmąjį įstatymo projektą parengė kun. Vaclovo Aliulio, MIC, vadovaujama darbo grupė. Vėliuose Seimo Žmogaus ir piliečių teisių komitetas apsvarstė naują projektą, kurį rengti, komiteto kairiųjų narių pageidavimu, padėjo ir netradicinių konfesijų atstovai. P. Plumpos nuomone, lyginant su ankstesniu buvo padaryta „tam tikrų nuolaidų“, bet „abi puses jokių patenkino“. Tačiau

vėliu iš svarstymu išbrauktas įstatymo projektas buvo išbrauktas Religijų reikalų departamentas prie vyriausybės.

Paklaustas, kokie pakeitimai buvo padaryti priimant įstatymą Seime, vyriausybės patarėjas atkreipė dėmesį į tai, kad iš valstybinių institucijų, kuriose leidžiama atlikti religines apeigas, išbrauktos valstybinės mokyklos ir kariuomenė. Jis priminė, kad kai kurios mokyklos Lietuvoje yra ir valstybinės, ir konfesinės. P. Plumpa teigė, tai reiškia, kad „kapelionai ten nebegalės atlikti apeigų“. Taip pat nebetenka prasmės kopolčių buvimas mokyklose. Sykiu jis pabrėžė, kad įtrauktas į įstatymą teiginys, jog kariuomenės kapelionai galės atlikti religines apeigas tiksliai laisvu nuo tarnybos metu neeis jiems vykdyti svarbiausių savo tiesioginių pareigų, būtent teikti sakramentus ir religinius patarnavimus ekstremaliomis sąlygomis.

Vyriausybės patarėjas religijų

reikalais P. Plumpa Lietuvos Informacijos centrui sakė, kad Lietuvos Vyskupų konferencija visiškai patenkina liepos mėnesį Žmogaus ir Piliečių teisių komiteto grupės parengtas projektas. P. Plumpos žodžiais, „Vyskupų konferencija prašys prezidento“ nepasirašyti dabartinio įstatymo ir gražinti jį pakartotinam svarstymui Sei-

me, įtraukiant vyriausybės, Vyskupų konferencijos bei kitų tradicinių konfesijų atstovus. Paklaustas apie Lietuvos Respublikos prezidento nuomonės nežinąs, tačiau pridūrė, kad jis dažniausiai palaikąs Bažnyčios poziciją. (Katalikų bažnyčia Lietuvoje, Nr. 9)

Vėlinių melancholija Šv. Kazimiero kapinėse, Čikagoje.

Nuotr. Viktoro Kučo

Apleistos, bet nepamirštos, lietuvių kapinės Igarke.

Gėlės ir maldos prie žuvusių Medininkų didvyrių kapo.

Cia rado amžino poilsio vietą lietuviai partizanai (Digrių kapinės)

Nuotr. Prano Abelkio

PASKUTINIO KARIŪNO ODISĖJA

JUOZAS KLIMAS

10

Mūsų sargybai besikeičiant, jie ten dar pasiliko, atrodė, kad buvo paskirti ilgesniam laikui. Politrukas Denisenko nemėgo moterų. Jam paerzinti Kasperavičius ir Vyšniauskas apsirėngė moteriškai, gr. Stankevičius griežė armonika. Politrukui atėjus, sakau, kad Vyšniauskas prisivedė į kagamatą mergų ir šoka. Jis išplėtė akis, griebė už nagano ir nudūmė į kareivines. Vyšniauskas, persirengęs moteriškai, tuoj griebė jį ir tempė šokti ir tik po kelių apsisukimų pamatė, kad tai Vyšniauskas, tik persirengęs. „Tai tu, šunie Vyšniauskai!“ prapliupo ir jis juoko.

Politrukas įtaisė Raudoną Stalini. Jis „placios tėvynės“ žemėlapis su Leninu, Stalinu ir visokie kom. šūkliai. Pirmiausia tą kampelį panaudojo priesaikai. Šaukė į tą kambarį po vieną, kur reikėjo priklaupyti prie raudonos vėliavos. Jis skaitė rusiškai, aš tuoj griebė jį ir tempė šokti ir tik po kelių apsisukimų pamatė, kad tai Vyšniauskas, tik persirengęs. „Tai tu, šunie Vyšniauskai!“ prapliupo ir jis juoko.

Atėjo Vasario 16-ji. Aš visuomet darydavau patikrinimą. Kažkaip kai kurių akyse žybėjo neišsistos mintys. Po patikrinimo tuoj visa kuopa užtraukė Tautos himną. Aš apsisukau nuo rikiuotės į priekį, ramiai, kaip būdavo Lietuvos kariuomenėje. Po himno – „Marija, Marija“. Giesmei pasibaigus, atsiskuau ir pasakiau: „Vyrai, kad išdavikų nebūtų! Priešingu atveju aš rasiu būdą susitvarkyti“. Tik spėjus sukomanduoti: „Išsiskirstyti!“ išoko politrukas... „Kas dainavo?“ – suriko. Eil. Kasperavičius pasakė, kad pirmą kuopą, kuri randasi virš mūsų. Tą vakarą politrukas daugiau nesugrįžo, tik kitą rytą atėjęs šnairavo, matyt, tikėdamasis gauti žinių iš siuvėjo eil. Kalinauskas, kuris kuopos pasilikdavo siūti. Bet jis buvo neblogas komjaunuolis, per visą laiką nei vieno neįskundė.

Vieną rytą atėjus politrukui pamatė, kad Raudonam kampelyje iš žemėlapių išjautas Leninas ir Stalinas. Budėtoju tuomet buvo Bradulskis. Pirmiausia jį ir ėjupo. Naktį tvarkdars prisitaikė ir budėtoju davus, gėrai matyt, kas nors arba būdėtoju davus į „gera vietą“, žemėlapi sutvarkė. O gal kartais ir pats, nes pasakė, kad kelios minutės turį savo reikalavimus. Kuopai išėjus į užsiėmimą, vertė visą kuopą, ieškojo. Kitą dieną atnešė naują žemėlapi su paveikslais, pakabino ir sakė komjaunuoliams jį saugoti.

Kareivių krautuvė išuštėjo. Joje liko tik arbūzai ir tabako kambali.

Lenko krautuvėlė ant kalnelio irgi tuščia. O čia

atėjo Velykos. Atostogų nieko neleidžia. Su politruku buvau geruose santykiuose. Ltn. Salianik buvo perspėjęs, kad su juo nesibarčiau, nes jis yra pavojingas. Aš Salianik pasakiau: „Tegul neklausia durnų klausimų“. Politrukas labai supyko, kai per politinę pamoką, aiškinant apie sukleitą pramonę Rusijoje, kaip ji buvo gerai išvystyta, o Lietuva toje srityje yra šimtą metų atsilikusi, susikirtome. Baigiantis pamokai, jis kareivius paklausė, kokia, jų nuomone, priežastis, kad Lietuvos pramonė buvo taip atsilikusi. Tie, nenorėdami tokių nuobodžių klausimų, atsakė, kad jų išsilavinimui tas klausimas yra per sunkus, ir jie neturi suprastum. Tuomet jis mane to paties paklausė sakydamas: „Tu turi gana išsilavinimo, atsakyk!“ Mane paėmė toks pasiutes juokas. Pradėjau atsakinėti rusų kalba, viską teisingai išversdamas lietuviškai. Man reikėdavo atsargiai vertėjauti, ypač politrukui, kad kareivėliai į bėdą nepakliūtų. Dabar jam atsakiau, kad „Lietuva buvo ūkio kraštas, savo gerais ūkio produktais, kad po okupaciją buvo nuterėta. O, neturint žaliavų, į sunkią pramonę mestis nebuvo galimybių, kokia, jų nuomone, priežastis, kad Lietuvos rūbų buvo pilna ir kitų reikmenų – kiek tik nori. O tuo tarpu jūs, čia atvažiuavę su savo pramonė, mūsų krautuvės išuštintot. Aš pasikalbu su kitais raudonarmiečiais. Rusijoje jos dar tuščios“. Sakau: „Pažiūrėk, ant savo rankos trys laikrodžiai – vienas rusiškas, du iš Lietuvos, o mūsų laikrodžių krautuvės

pasidarė tuščios“. Jis visai paraudo, akys išvirto, dar pasakė, kad jis tuos du laikrodžius nešioja gražni, tik patikrinti, ar gerai eina. Nors Lietuvos gražesni, bet rusiškas geriau eina, geriau laiką rodo. Visi kareiviai pradėjo balsu juoktis. Jis, net nebaigęs pamokos, susigriebė popierius ir išėjo. Kai atėjau į raštinę, jis sakė mane sutvarkysiąs. Aš jam atsakiau: „Draugas politruke, ar tu durnių ieškai? Kai mane neteisingai išmėtė iš Karo mokyklos (tą jis pripažino asmeniškai), man niekas kitas nesvarbu. Juk senoj rusijoj dainoj sakoma, kad ir Sibire mūsų žemė. Sutvarkysi mane – neturėsi vertę“.

Jaučiu, kad tas paskutinis sakiny dingtelėjo jam į galvą, todėl jį tą košę, kurią išviriau, užspiginimui pasiūliau redaguoti kuopos laikraštį „Raudonarmietis“, kurio vardą jis buvo parinkęs. Tokiu būdu aš gaudavau leidžiamąjį, kada man tik bereikėdavo, nueiti į Raudonosios armijos namus parsinešti popieriaus, dažų ar kitko. Jaučiu, kad jo pakaušyje su nepasitikišimu sukosi mintys, kokį vel šaukštas tas vėlinis sugalvijo. Laikraščio turinį turėdavau visuomet, prieš pakabinamas ant sienos, jam išversti rusiškai. Budėtojas perspėjo: „Kariūne, saugokis, nes, kai tu išėsi, ateina pulko vyresnis politrukas lietuvis, skaito tavo laikraštį ir paskui išverčia mūsų politrukui“. Sakau: „Ačiū, bet tegul durnių neieško“.

(Bus daugiau)

Danutė Bindokienė

Uždekime meilės žvakelę

Žmogui suteikta ypatinga dovana: tikėjimas, kad jo egzistencija nesibaigia mirtimi. Pomirtinio gyvenimo viltis nuo amžių įdiegta į žmogaus prigimties gelmes ir rusena kartu su sąvoka, kad kiekvienas turime dvilypę tapatybę, esame sudėti iš dviejų, lygiai svarių dalių: sielos ir kūno. Nors kūnas miršta ir išnyksta, dvasia, siela, vėl – ar kaip kitaip pavadintume – yra amžina.

Visais laikais, visose tautose ir kultūrose šis tikėjimas pomirtinio gyvenimu paliudytas ir vis dar paliudijamas ne vien rašytais šaltiniais, bet ir archeologiniais radiniais. Kai kurių kultūrų žmonės pomirtinei egzistencijai ruošėsi labai kruopščiai ir jai skyrė daug daugiau dėmesio, negu gyvenamajai kasdienybei. Tą pasiruošimo paminklus galime ir šiandien regėti – galbūt geriausiai pasaulyje žinomas yra didingosios Egipto piramidės, senovės egiptiečių valdovų kapai.

Daugelyje krautuvėlių mirusieji nekuomet nepasitraukia iš gyvenimų, kviečiami į šolat prisiminti ar viešąsias šventes, vaišinami, jų palaidojimo vietas lankomos, gerbiamos. Ne vien iš meilės mirusiam gyvį taip elgiasi, bet ir iš rūpesčio, kad vėl, tinkamai nepagerbta, nepakenkta, nesuviliotų gyvųjų ir mirusiųjų karalyste. Net ir stiprus tikėjimas, apsaugos žmogaus nuo nemėgusios žmogaus nuo nemėgusios žengtį per mirties slenkstį į nežinomybę.

Norint mirusiųjų toliau turėti gyvųjų bendruomenės narių, viena pagrindinių sąlygų yra žinoti ir gerbti jų palaidojimo vietą. Didžiausia baismė ir skriauda žmogui padaroma tuomet, kai jo kūnas tinkamai nepalaikomas, neapraudojamas, kai jo kapo niekas nei ženklo amžinos ramybės, laimės. Pagal šį tikėjimą galima teigti, kad šiandien pasaulyje tikrai klajoją gausybė nelaimingų vėlių, nerandančių sau vietos, nes visuose Žemės kraštuose tiek daug gyvųjų, tiek daug ir juos suverstų lavonų, jau virtusių tik plikų kaulų stirtomis. Kinijoje, Afrikoje, Vietname, Sibire, Hondure, Haiti, Argentinoje, Vokietijoje, Bosnijoje, Lietuvoje... kur tik pasaulinio atlaso puslapį atverstume, daug ten dar neatrastų, neapraudotų, su atitinkamomis apeigomis nepalaidotų, sutikusiu žiauriai mirti.

Mirties, kapinynų, vėlių temos paprastai nėra populiarūs, nes jos sukeltos mirties, tačiau kartais verčia prisiminti, kad „žmogau, ne

su laime gyven...“ (žinoma, suvokiant tik kūno mirtį, o sielos amžinumą). Ar gali būti geresnė proga į šią temą nukrypti, kaip per Vėlines?

Lietuvių tauta, kaip ir daug kitų, turi savitas Vėlinių tradicijas. Vienos paveldėtos iš neatmenamos senovės, laiko ratiškai atbangavusios iki mūsų laikų; kitos – krikščioniškos davinios, tačiau jos iš tikrųjų nelabai skirtingos: ir pagoniškoji, ir krikščioniškoji mūsų tauta išpažįsta pomirtinį gyvenimą. Galbūt krikščioniškos mirtį ir mirusiųjų kultą apgaubia kiek gedulingesne nuotaika, piešia tamsesnes spalvas, tad ir Vėlinės pažymėtos susikaupimo, maldos, atgailos ženklu. Pagoniškoji mirusiųjų paminėjimo rudenį, buvo panašesnė į linksnų bendruomenės susibūrimą, su vaisėmis, žaidimais ir kėpų, negu į ašaras ir maldingą nusiteikimą. Kai kuriuose, net krikščioniškuose kraštuose (pvz., Meksikoje, Pietų Amerikoje) ir dabar mirusiųjų prisiminimai artimesni pagoniškiems, s – su specialiais vaisėmis, s – su šokiais.

Jau buvo užsiminta apie neatrastus masinius kapus, kurių Lietuvoje, be abejoj, dar ir šiandien daug yra. Įdomu, kad lietuvių tikėjo žiną būdą juos atpažinti, tik šitam tikslui reikia parašyti, kaip žmogaus, kuris nepabijotų ieškoti. Mat Vėlinių naktį tose vietose, kur palaidotas miręs ar žuves žmogus, žybsi mažos švieselės, visai panašios į žvakutes, tą vakarą uždegtas ant kapų kapinės. Tereikia pažymėti tokią, stebuklingą žiburėliu apšviestą, vietą lauke ar miške, o dienos metu kasti... Žinoma, čia tik gražūs pasakojimai, kuriais taip apšviesti apipintose lietuviškų Vėlinių tradicijos. Tai ne „Kaukių dienos“ (Halloween) papročiai, kai po gatves pasipila vaikai ir paaugliai, apsirėngę keisčiausiais kostiumais, nepraleidami nepaspaudę nei vieno durų skambučio, prašinėja salduminių. Tiesa, ir jų kaukės tam tikra prasme simbolizuoja tą vakarą klajojančius, tik ne saldanius, gyvųjų, tėk ne saldanius, o maldų ieškoti.

Lietuvoje teberuošiamos Vėlinių procesijos, tebežydi ant kapų chrizantemos ir mirga žvakutės. Gaila, kad per šias dienas, kapinėse šiuo žvakelėmis bei giesmėmis šiame krašte nelabai įgyvendinamos, bet Vėlinių vakaras vis tiek turi būti skirtas mirusiesiems atminti: uždektas jiems meilės žvakelę bent savo širdyje.

PRINCIPINIS POŽIŪRIS

Kaip apsidžiaugiau, kad Kaune atsitiktinai prie Katedros susitikęs režisierė Ireną Bučienę, buvau pakviestas į naujai pastatytą jos spektaklį „Barborą Radvilaitę“. Ne tik pats vienas su kažkokiu virpuliu širdyje eja į šią pjesę, bet kelis draugus ir net atvažiuosiu viešnią iš Kanados pasikviečiau. Kur čia nemagės pasižiūrėti! Ne taip jau dažnai, užsienyje gyvenant, gali lietuviško žodžio pasiklausyti scenoje. Nors su montrealiečiais literatais mačiau vieną J. Jurašo pastatytą J. Ibseno pjesę „Laudies priešas“ („Žmogaus priešas“). Montrealio – Valstybinės Kanados teatro mokyklos – teatre, kur tuomet buvo ir pats režisierius. Teko laimėti pamatyti. Žinoma, aktoriai Kanadoje argi kalbės lietuviškai? Ji mokyklos absolventų buvo atliekama anglų kalba.

Tačiau čionai, Vilniuje, kitas dalykas. Jau bilietę, kurį dabar pasidėjęs ant rašomojo stalo (vis dar neišmečiau iš kišenės ir atsigabenu už Atlanto), pažymėtas pjesės autorius Juozas Grušas, mūsų lietuviškos tradicinės dramos vienas iš kertinių akmenų. O čia dar toks masinantis prierašas: „Buvusiuose Lietuvos valdovų rūmuose žemutinėje pilyje“. Išties buvusieji rūmai! Dabar uždengti stogais, aprėminti laikinomis sienomis, senovėmis plytomis, grioviais, apgriuvisiomis laiptinėmis ir visa kita būdinga anų amžių statytos atributika. Kur rasi tokiam istoriniam apie Lietuvos kunigaikštius, didikus, karalius ir karalienes pasakojančiam kūriniui geresnę vietą, kaip buvusios autentiškos Lietuvos valdovų menės! Čia akivaizdžiai kalba pati tikrovė. Regis, gyvu balsu pranešs kelių kultūrinių sluoksnių suspausti didžiuliai akmenys. Atgys čionai nuodytieji. Pasakys dabarčiai kartų nuosprendį, o galbūt dar net rūstesnę tiesą ateičiai tars pati istorija! Tai kas, kad čia nėra to prašmatnaus butaforinio blizgesio, kurį matai Romos scenose, kai pačiame miesto centre, Karakalos griuvėsiuose, net žirgai jodinėja „Aidoje“, šnabžda ponų šilkai, stebina žiūrovus pro kuplias pušų lajas, pro kiparišius išlakis liemenis kylantys į padangę galingų prožektorių apšviesti spalvoti dūmų kamuoja, skardena po Amžinojo Miesto gatves ir jaukias aikštes heroldų trimito balsai. Tai kas, kad vilnietiškoje aplinkoje nepamatysi, kaip garsiajame Milano operos teatre, puošnių krėslų ir ložių: čionai paskubomis, gal veltui, o gal už kelis ar keliolika šimtų litų sukaltos paprastos pušinės lentos, o ant tų suolų sėdi padoriau apsitaisę vilniečiai, dar gan reti žiūrovai, o gal dar keli pakviesti ar patys sumanę pasiklonėti teatro menu svečiai. Gal čia nepamatysi kaip Budapešte, Odesoje, Maskvos Didžiajame ar Peterburgo parteryje ponų juodais vualiais ar sabalo kailiniais. Nerasi nei tokios kaip moderniajame Montrealio Place-des-Arts salių komplekse ar Mailos, Toronto, pagaliau Edmontono teatre, kurio direktorė yra lietuvaitė.

Už tai čionai yra atgaivinta, iš amžių gelmės prikelta, aukštyn scenos simbolikos pakylėta Lietuvos praeitis. Ne sykį ir ne dukart pasižiūrėjęs, galbūt vienur kitur užčiuoptum svarbesnio ar antraeilio aktorius silpnę vaidybinių vietą. Gal kur ne kur baltu siulu net autorius sustriguotą istorinį siulą, bet ne tai svarbiausia. Pirmašyk ne profesionalo, bet eilinio žiūrovo akimis žvilgtelėjęs, matai gerą surastą sceninį sprendimą, režisierės norą išskleisti aikštėn per 50 metų taip kraipyta ir išdaryta Lietuvos isto-

rija, mūsų aktorių sutelktines pastangas ir kartu lietuviškosios, savos, iš kaimo ir miesto, iš rūmų ir bakūžės, atsineštas ir nūnai gaivinamas dramos tradicijas, palankius, originalius režisūrinius ir aktorinius ieškojimus.

Atsiveikindamas po to trumpo susitikimo Kaune su Irena Bučiene, palinkėjau: „Jok, Irute, į ateitį su lietuviška pjesė. Nešk mūsų bėdžiui 'Balanso gaidynės' paprastumą, vaižantišką gerumą, sasnauksišką muzikalumą, maironišką poetiškumą...“ „Stengiuosi, stengiuosi“, atsakė režisierė ir abu nuskubėjome savo reikalais. Kas jau kas, o diplomatas turi tautai megzti su kitomis šalimis kuo tvirtesnius ryšius ir kuo didesnę pasitikėjimą savo šalimi. Prekybininkas pirmiausia turi savuosius gaminius platinti ir parduoti svetur, o tik paskui iš kitur gabentis tokių, kur namie nėra. O teatras turi tiesti savo tautai ateities kelius, kelti kartais nuo purvinos buities apsiateršusią mintį, suplokštėjusį skoni, vesti kiekvieną krašto žmogų tais keliais, kurių bruožai, pagrindinės gairės dar tik bręsta geriausių ir kūrybingiausių tautos sūnų ir dukrų protuose, svajonėse, sieloje.

Taigi, teatro uždavinys – žengti kur kas greičiau į priekį, negu eina minia. Jai rodyti kelią. Tai kilni, didinga ir pranašiška misija. Jei jos teatras neatlieka, – jis dūlina paskui sočios, išleptos ar net iškreiptos, amoralios daugumos skoni, siaurus ir lėkštus jos poreikius, kiek įmanydams prie jos taikstosi.

Džiaugiuosi ir dėkoju režisierėi Irenai, kad iš naujo spektaklį pastatė, kad pakvietė pamatyti. Nesistengiu nei jokių paralelių rasti su ankstesniais šios pjesės pastatymu, nei jokios analizės daryti. Tik noriu paminėti vieną per 50 metų Maskvos ir vietinių tūzų priverstinai pirštą ideologinę priemonę, kuriai atidavus duoklę, jai nusilenkus, būdavo galima scenoje paliesti net tautos istoriją, meną ir kitas ano meto netoleruojamas temas. Justino Marcinkevičiaus trilogija, o ir daugelis kitų pjesių vienokiais ar kitokiais būdais stengėsi juodais dažais užtepti dvasininkijos veidus ir visos Lietuvos Bažnyčios langus. Kad tik kaip nors sukompromitavus, kad tik suradus kryptį į garsiosios „paskendusių“ pramintą taką. Tad nejaugi dar šiandien tik ir dairysimės, kokių nors dėmių, nesvarstymų, – tegul prasimanys, parrampų ir neskanų, – bet ragu ar nagu būtina užkabinti tuos žmones, kurių gretose buvo, yra ir bus tol, kolei šis pasaulis suksis, vertų pagarbos, padėkos ir jam žinimo. Jų šviesiausi atstovai buvo drąsūs tiesos žodžio skleidėjai, pasipriešinę prievartai ir net nevadovaudami, o vadovavo tautos pasipriešinimui. Anksčiau jie buvo poetai, rašytojai, ministrai. Jie galėtų sulaukti ne vienos pjesės, dramos, spektaklio, kurio gražų mėginimą atliko Kazys Saja.

Tad be reikalo, Irute, taip mankština aktoriaus, kurios vaidino „Barborę Radvilaitę“ vienuoles, ne pamaldžiai persižegnoji, o vien pašaipiai nerūpestingai muses ponošėje nusibaidyti. Nesunkiai jų galima visiems pasižiūrėti. Tauta turi turėti šventų dalykų, juos gerbti ir tausoti. Jei jų nebus, tautos likimas nepavydėtinas. Kas bus, jei viešoje vietoje ir net meno šventovėje teatre, – lygiai kaip anais ateistinėmis laikais, – vis atidavinėsim duoklę. Anuomet ji buvo atiduodama Maskvai, CK, partijai duonos kąsniui? O dabar kam? Skoniui? Madai? Inercijai? Ar –

Žemaitija, 1977. Varsėdžių kapinės.

Nuotr. Romualdo Požerskio

KĄ DUODA MONTESSORI MOKYKLOS

„Gero mokymo paslaptis yra žiūrėti į vaiko intelektą kaip į derlingą dirvą, kurioje gali būti pasėta daugybė sėklų, kad jos augtų degančios vaizduotės karštyje“. Marija Montessori.

Turbūt kiekvienam mokytoju, dirbusiam ilgesnį laiką su vaikais, kyla klausimas, kiek pasėtu sėklų atneš derliaus? Vienas būdas gauti atsakymus – šiuos klausimus yra tyrimai: per apklausas sužinoti kur paskuko mūsų mokytų vaikų laivelis. Kadangi priešmokykliniam amžiui yra klojamas pagrindas, kuriame augs pasėtos sėklos, tuo įdomiau kokią įtaką vaikam yra padaręs Montessori auklėjimas.

Tokį tyrimą apsiėmė atlikti Beverly Montessori mokyklos direktorė Virginija Mačiulienė-Sabaliūnaitė siekdama magistro laipsnio tema: „Early Childhood Leadership and Advocacy Program“ Louis Universitete.

1992 m. Beve Montessori

Karina Butikaitė yra tik viena iš nemažų būrelio lietuviukų ir lietuvių, lankančių „Žiburelio“ Montessori mokyklėlę Lemonte.

tiesiog šėtonui? Teatras negali virsti papiktinimo ir pražūties mokykla tautai. Tiek režisierius, tiek ir aktoriai, nepaisant, kokių jie būtų įsitikinimų, bet jie atlieka tautos auklėtojų vaidmenį. Užtenka, duobkasių turėjome apšiai per pusšimtį. Dabar jau gana. Žiūrėkim ir nekartokim taip skaudžiai net dar dabar juntamų klaidų, nuo kurių žiaukėja tautos dauguma.

Kun. K. J. Ambrasas

pat kitų priešmokyklinio auklėjimo įstaigų vaikais. Buvusiems Beverly Montessori mokyklos mokiniams buvo išsiųstos kelios apklausos, anketos, surenkant pagrindines žinias ir paskutinė ilga apklausa tiems, kurie sutiko į ją atsakyti. Ji turi kelias dalis su daugybe klausimų apie asmeninį gyvenimą, Beverly Montessori mokyklos įtaką jų gyvenime. Kokią mokslą, kada pasiekė, specialius atžymėjimus, užsiėmimas, atlyginimas, kokiomis dvasinėmis ypatybėmis pasižymi: ar nuoširdus, teisingas, užjaučiantis, turįs humorą, lankstus, pareižingas, pasitikįs, gerbiąs save ir kitus ir panašiai.

Man, šios mokyklos įkūrėjai ir buvusiai direktorei, buvo nepaprastai įdomūs šių tyrimų rezultatai. Mano rašinys būtų labai ilgas, jei bandyčiau pateikti visas schemas ir atsakymus į klausimus. Bendrai būtų galima pasakyti, kad Beverly Montessori mokyklos mokiniai mėgsta mokytis, pajėgia patys pasirinkti projektus, yra tvarkingi ir organizuoti, baigia pradėtus darbus, yra disciplinuoti, aukštai įvertina savo mokslų pradžią – Beverly mokyklą. Šie tyrimai maždaug atitinka kitų Montessori mokyklų tyrimams.

1995 m. pavasarį Virginijai Mačiulienėi buvo duotas magistro laipsnis su aukščiausiu vertinimu. Kolegės, draugai ir pažįstami džiaugiamės jos pasiekimu ir pasiryžimu siekti žinių ir tobulėti savo pasirinktoje profesijoje, tuo pačiu laiku vadovaujant didelei (160 vaikų, 15-16 tarnautojų) Beverly Montessori mokyklai. – Sėkmės! Stasė Vaišvilienė

Montessori filosofija siekia įdiegti pozityvų atsinešimą į mokslą, savarankiškumą, tvarką, galimybę susikoncentruoti pasirinktai užduočiai, bendradarbiavimą su kitais.

Virginija Mačiulienė pateikia sąrašą įvairių tyrimų ir jų rezultatų, darytų su Montessori klases lankančių vaikais, taip

pat kitų priešmokyklinio auklėjimo įstaigų vaikais.

Buvusiems Beverly Montessori mokyklos mokiniams buvo išsiųstos kelios apklausos, anketos, surenkant pagrindines žinias ir paskutinė ilga apklausa tiems, kurie sutiko į ją atsakyti. Ji turi kelias dalis su daugybe klausimų apie asmeninį gyvenimą, Beverly Montessori mokyklos įtaką jų gyvenime. Kokią mokslą, kada pasiekė, specialius atžymėjimus, užsiėmimas, atlyginimas, kokiomis dvasinėmis ypatybėmis pasižymi: ar nuoširdus, teisingas, užjaučiantis, turįs humorą, lankstus, pareižingas, pasitikįs, gerbiąs save ir kitus ir panašiai.

Man, šios mokyklos įkūrėjai ir buvusiai direktorei, buvo nepaprastai įdomūs šių tyrimų rezultatai. Mano rašinys būtų labai ilgas, jei bandyčiau pateikti visas schemas ir atsakymus į klausimus. Bendrai būtų galima pasakyti, kad Beverly Montessori mokyklos mokiniai mėgsta mokytis, pajėgia patys pasirinkti projektus, yra tvarkingi ir organizuoti, baigia pradėtus darbus, yra disciplinuoti, aukštai įvertina savo mokslų pradžią – Beverly mokyklą. Šie tyrimai maždaug atitinka kitų Montessori mokyklų tyrimams.

1995 m. pavasarį Virginijai Mačiulienėi buvo duotas magistro laipsnis su aukščiausiu vertinimu. Kolegės, draugai ir pažįstami džiaugiamės jos pasiekimu ir pasiryžimu siekti žinių ir tobulėti savo pasirinktoje profesijoje, tuo pačiu laiku vadovaujant didelei (160 vaikų, 15-16 tarnautojų) Beverly Montessori mokyklai. – Sėkmės! Stasė Vaišvilienė

Montessori filosofija siekia įdiegti pozityvų atsinešimą į mokslą, savarankiškumą, tvarką, galimybę susikoncentruoti pasirinktai užduočiai, bendradarbiavimą su kitais.

Virginija Mačiulienė pateikia sąrašą įvairių tyrimų ir jų rezultatų, darytų su Montessori klases lankančių vaikais, taip

TRANSPAK

Siuntiniai į Lietuvą laivu su pristatymu į namus. Skubiems siuntiniams - AIR CARGO. Komerčinės siuntos pagal susitarimą. Dokumentus, įgaliojimus notarizuojam veltui. MAISTO SIUNTINIAI nuo \$29.- iki \$98.-

Aukštos kokybės maisto produktai
Du patys populiariausi, tai šventinis už \$39.- ir 55 svarų įvairaus maisto už \$98.-
\$59.- kava tirpi, kava malta, vitaminizuota arbata (tirpi), kakava tirpi, vaisių koncentratas, sausainiai, alicjus, mėsos konservai, aspirinas, multivitaminai.
\$98.- dešra (rūkyta), mėsos konservai, šprotai, vaisių koncentratas, margarinas, alicjus, sūris, sausainiai, vitaminizuota arbata (tirpi), kakava tirpi, kava malta, kakava, cukrus, kruopos (ryžiai), makaronai, razinos, majonezas, ricšutai (išlukštentai), konservuoti žirneliai, konservuoti agurkai, šokoladas, aspirinas, multivitaminai. 55 svarai arba 25 kg.
Pageidaujant prisiųsime smulkią informaciją. Siųskite per seniausią siuntinių į Lietuvą įstaigą. Dirbame nuo 1987 m.
TRANSPAK, 2638 W. 69th St. Chicago, IL 60629 Tel. 312-436-7772

CLASSIFIED GUIDE

MISCELLANEOUS

ELEKTROS ĮVEDIMAI – PATAISYMAI
Turiu Chicagos miesto leidimą. Dirbu ir užmiesty. Dirbu greitai, garantuoti ir sąžiningai.
312-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

J K S CONSTRUCTION
„Shingle“ stogai ir visų rūšių apkalimai (siding): medžio, aluminiaus ir kt. Turiu darbo draudimą. R. Jankauskas, tel. 708-969-2658.

AUTOMOBILIO, NAMŲ, SVEIKATOS, IR GYVYBĖS DRAUDIMAS.
Agentas Frank Zapolis ir Off. Mgr. Aukse S. Kane kalba lietuviškai.
FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Tel. (708) 424-8654
(312) 581-8654

SŪDYTOS SILKĖS IŠ KANADOS!
Užsisakykite šventėms jau dabar!
20 svarų statinaitė — \$33
8 svarų statinaitė — \$19
Skambinkite:
708-532-5951
arba
708-687-5677
po 5 val. p.p.
Pristatome UPS

TAISOME
SKALBIMO IR DŽIOVINIMO MAŠINAS, ŠALDYTUVAUS, ŠILDYMO SISTEMAS, VYRYKLAS, ORO VĖSINTUVŪS.
H. Deqys
Tel. 585-6624

Your ticket to a secure retirement.

REAL ESTATE

GREIT PARDUODA
RE/MAX REALTORS
(312) 586-5959
(708) 425-7161

RIMAS L. STANKUS

- Perkant ar parduodant
- Greitas ir sąžiningas pataravimas
- MLS kompiuteriūrų FAX pagalba
- Nuosavybių įkainavimas veltul
- Perkamie ir parduodame namus
- Apartamentus ir žemę
- Pensininkams nuolaida

HOUSE FOR SALE
by builder in **Abbey Oaks, Lemont, IL, 1209 St. Brendan Ct;** 4 bdrms, study, full bsmt. in a quiet cul-de-sac; choice construction; oak trim; central vacuum system & much more. **\$285,000.**
Tel. 708-448-5813.

Century 21 KMIECIK REALTORS
7922 S. Pulaski Rd.
4365 S. Archez Ave.

DANUTĖ MAYER
284-1900

Jei norite parduoti ar pirkti namus, kreipkitės į Danutę Mayer. Ji profesionaliai, sąžiningai ir asmeniškai patarimus. Įkainavimas veltul.

FOR RENT

Modern 2 bedrm. apt. heat, stove, refrig. includ. 71 & Francisco.
Tel.: 312-436-0844

IEŠKO DARBO

Moteris iš Lietuvos ieško bet kokio darbo.
(312) 586-6143

DRAUGE GAUNAMI NAUJASIS LEIDINIAI

KATALIKŲ KALENDORIUS ŽINYNAS 1995. Kun. Jonas Mintaučkis. 256 psl.	\$10.00
SENDŲ GIMINĖS ISTORIJA. Ant. Senda. 368 psl.	\$10.00
1996 M. KALENDORIUS. Išleido Draugas ...	\$3.00
PER DVIDEŠIMTĄ AMŽIŲ. Atsiminimai. Aleksandras Pakalniškis. 262 psl.	\$7.00
MANO TĖVYNĖ. Vydūnas. 79 psl.	\$4.00
VAIKAS — DIEVO DOVANA. Dom. Petrutytė. 317 psl.	\$10.00
LIETUVĄ APLANKIUS. Pirmojo pas. liet. kongreso įspūdžiai. Leonardas Šimutis. 117 psl. kietais virš.	\$12.00
ŠV. R. SENASIS TESTAMENTAS. IŠMINTIES KNYGOS. Vertė kun. A. Rubšys. 661 psl.	\$12.00
ŠV. R. NAUJASIS TESTAMENTAS. Vertė Česl. Kavaliauskas. 648 psl.	\$10.00
MOTERIS SU BALTU CHALATU. Atsiminimai. Dr. Konst. Šimaitienė. 494 psl.	\$20.00
VILEIŠIAI. Trijų brolių darbai tautai. Antanas Kučys. 624 psl.	\$27.00
TAUTOS SUKILIMAS 1941. Pii. Narutis. 404 psl.	\$17.00
LIETUVIŲ PAPROČIAI IR TRADICIJOS IŠEIVIJOJE. Dan. Bindokienė. 364 psl.	\$15.00
LIETUVOS BEI LIETUVIŲ KRIKŠTAS IR 1387-JI METAI. Jonas Dainauskas. 352 psl.	\$15.00
KELIONIŲ VYNAS. Kelionių įspūdžių atsiminimai. Henrikas Stasas. 276 psl.	\$10.00
MANO KRYŽIAUS KELIŲ ODISEJA. Atsiminimai. Povilas Šilas. 319 psl.	\$8.00
LIETUVIŲ EGZODO LITERATŪRA 1945-1990. Red. K. Bradūnas ir R. Šilbajoris. 861 psl.	\$30.00
NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS ISTORIJA 1918-1940. J. Jakštas. 272 psl.	\$15.00
KELIONĖ Į NEŽINIĄ. Antrojo pasaulinio karo ir pokario prisiiminimai. Br. Juodelis. 118 psl.	\$5.00

Pastaba. Užsakant knygas paštu, pinigų nesiųsti. Sumokėsite gavę sąskaitą, kurioje bus pažymėta pasiuntimo išlaidos. Illinois gyv. pridėdama State Sales tax 8.75% nuo knygos kainos.

JAV LB KULTŪROS TARYBOS PREMIJŲ ŠVENTĖ

Programa:

Nijolė Martinalytė, aktorė
Petras Aglinskis, gitara
Audronė Gaiziūnienė, sopranas
Ričardas Sokas, akompanuotojas

Lapkričio mėn. 5 d., sekmadienį, 3 val.p.p.
Jaunimo Centre, Chicago, IL

Mecenatas Lietuvių Fondas

Bilietai numeruoti
\$10 ir \$8
studentams—\$4
gaunami „Seklyčioje“
ir prie įėjimo

MIKAS RĒKLAITIS

Savanoris, politinis kalinys, emigrantas, divizijos generolas Mikas Rėklaitis gimė 1895 m. rugsėjo 6 d. Dzūkijoje, Alytaus apskr. Daugirdėlių k., gausioje ūkininko Simono Rėklaičio ir Teofilės Bagdonavičiūtės-Rėklaitienės šeimoje. Tėvai turėjo 9 vaikus: 5 sūnus ir 4 dukras. Mikas buvo trečias. Anksti pradėjo siekti mokslo. 1915 m. baigė garsiąją Veiverių mokytojų seminariją, bet mokytojauti neteko, nes jau 1916 m. sausio 1 d. buvo mobilizuotas į caro armiją. Kadangi trūko jaunesniųjų karininkų, iš karto buvo pasiūstas mokyti Aleksiejaus Karo mokyklą. Tuo metu karininkų ruošimas buvo labai supaprastintas, niekas nežūrėjo nei tautybės, nei tautybės, todėl daug lietuvių tokiu būdu tapo kadriniais Lietuvos kariuomenės karininkais, ragavusiais kovos krikšto I-ojo pasaulinio karo frontuose. Ne išimtis buvo ir Rėklaičių šeima, kur Vladas ir Antanas tapo pulkininkais, o Mikas — net divizijos generolu.

Tačiau pradžioje reikėjo pabūti ir kareivių, 1916 m. gegužės 1 d. M. Rėklaičiui suteikiamas „praporščiko“ laipsnis ir jis pasiūnčiamas su 64-uju pėstininkų pulku į frontą. Už pasižymėjimą apdovanojamas Šv. Onos 4-ojo laipsnio ordinu.

Rusų kariuomenėje tarnavo iki 1918 m. sausio 30 d., kada išėjo V. Lenino pasirašytas dekretas apie mokytojų demobilizaciją iš veikiančios armijos. Pakeliui į namus M. Rėklaitis suėmė vokiečiai. Kalėjo Vokietijos karo belaisvių stovyklose iki 1918 m. lapkričio pradžios, kai, nuvertus kaizerį ir prasidėjus suirutei, visi karo belaisviai buvo paleisti namo.

Kurį laiką buvo Alytaus ap-

skrities milicijos vadu, o 1919 m. sausio 15 d. stojo savanoriu į 1-ąjį Didžiojo Lietuvos kunigaikščio Gedimino pėstininkų pulką, įsikūrusį Alytuje, dešiniajame Nemuno upės krante. Jame buvo apie 600 savanorių, o 6-osios kuopos sudėtyje, vadovaujamoje V. Šaudžio, karinę tarnybą Lietuvos kariuomenėje pradėjo ir karininkas Mikas Rėklaitis.

1919 m. kovo mėn. jis skiriamas 7-osios kuopos vadu, gegužės mėn. dalyvauja Karklių kautynėse su bolševikais. M. Rėklaitis su savo kariais prieš švintant patylois bolševikus iš Valtūnų kaimo, toliau puldamas užėmė Didžiasalio kaimą ir išėjo į plentą prie Virintos. Tokiu būdu užkirta bolševikams galimybę pasitraukti plentu ir jie turėjo bėgti nuo Šventosios upės krantų lauko keliais ir Šiaurę nuo plento.

Gegužės 20 d. M. Rėklaičio vadovaujama kuopa užėmė Skiemonis, o vėliau dalyvavo Utenos operacijoje ir tęsė puolimą Kaniūku, Pakalnių ir Utenos kryptimi. Birželio 3 d. jo kuopa užėmė Daugailius ir įsivertino Šavašų vienkiamio riboje.

Birželio mėn. buvo suformuotas 1 pėst. pulko 3-čiasis batalionas. Jo vadu paskirtas karininkas J. Čaplikas. Į bataliono sudėtį įėjo 7-oji kuopa (vadas — M. Rėklaitis), 8-oji (vadas — Br. Bilminas), 9-oji kuopos (vadas P. Dundulis) bei 3-čioji kulkosvaidžių kuopa, vadov. karininko S. Marcinkevičiaus. M. Rėklaičio kuopos kariai su kulkosvaidžių būriu užėmė barą Gatelių — Paberžės kaimo riboje.

Mūsų karinė vadovybė nutarė

1919 m. pirmieji savanoriai raitininkai.

užimti Salaką ir šią užduotį pavedė J. Čapliko batalionui. M. Rėklaičio kuopos užtvara iš Gatelių k. buvo atitraukta į Paberžės k. Puolimas pradėtas 1919 m. liepos 11 d. ryte. Jį vykdė M. Rėklaičio ir P. Dundulio kuopos. Staigiu puolimu užėmus įtvirtintą Vajasiškio geležinkelio mazgą, buvo persitvarkyta tolimesniam puolimui. 7-oji M. Rėklaičio kuopa užėmė Kemionių kaimą, o 8-oji ir 9-oji kuopos — Salaką.

1919 m. rugpjūčio mėn. M. Rėklaitis dalyvavo Zarasų operacijoje. Jo kuopa išmušė bolševikus iš Požemio k. ir rugpjūčio 25 d. dalyvavo užimant Zarasus.

1919 m. rugpjūčio 29 d. mūsų kariuomenė puolė bolševikus visu frontu. 1-ojo pėst. pulko 7-ajai kuopai, vadovaujama M. Rėklaičio, po didelių pastangų pavyko pralaužti frontą Stasiškių rajone. Tuo laisvu praėjimu sekė ir kitos kuopos. Sutemus užimta Bachmatų gyvenvietė ir ten įsivertinta naktis.

Rugpjūčio 30 d. 1-asis pulkas užėmė Laukesą, Birbinėlius, Žvirbliškius. Dienos pabaigoje jis įsivertino abipus vieškelio nuo Lankesos į Liginiškių dvarą, Pašlemiškių riboje, kairiuoju sparnu laikė Kaukonių dvaro rytinę dalį.

1919 m. rugsėjo 1 d. bolševikai pradėjo sutelkti artilerijos ugnimi apšaudyti mūsų ir lenkų pėstininkų pozicijų ruožą abipus Lankesos upelio, abipus Kaukonių geležinkelio stoties bei dvaro ir į geležinkelį prie Zarasų — Daugpilio plento. Po to sekė prieš puolimas. Saule leidžiantis, bolševikai priartėjo prie Kaukonių dvaro, kur buvo 1-ojo pėst. pulko kairysis sparnas, Vilniaus atskiroje bataliono 3 kuopos ir grenadierų komandos pozicijos.

Mūšiams paleidus kryžminę ugnį iš šautuvų ir kulkosvaidžių, priešas buvo netikėtai užkluptas ir, po kurio laiko — kontraatakotas.

Bolševikai buvo išvyti iš Kaukonių geležinkelio stoties ir iš greta esančių gyvenviečių. Tai buvo paskutinės stambesnės kautynės su bolševikais. M. Rėklaitis buvo apdovanotas Vyčio kryžiaus III laipsnio ordinu (po reformos — prilygintam 1-os rūšies V laipsnio ordinui).

1919 m. spalio 17 d. M. Rėklaitis skiriamas 1-ojo pėst. pulko mokomos kuopos viršininku ir pakeliamas į kapitono laipsnį. Prasideda naujas gyvenimo eta-

pas — tarnyba kariuomenėje be tiesioginio sąlyčio su išorės priešu.

1919 lapkričio 3 d. jis skiriamas Lietuvos kariuomenėje tarnaujančių kitų armijų karininkų laipsnių pakeitimo lietuviškaisiais komisijos nariu. 1920 m. spalio 29 d. skiriamas batalionu vadu, o po kurio laiko išvyksta mokyti į Kauną, kur 1922 m. baigia Aukštuosius karininkų kursus.

1922-1923 m. laikinai ejo 1-ojo pulko vado pareigas, o 1924 m. sausio pradžioje perkeliamas tolesnei tarnybai į 1-os karo apygardos štabą, skiriamas 1-ojo (operacijų skyriaus) viršininku, kurį laiką ejo ir štabo viršininko-pareigas.

1925.05.20 d. pakeliamas į pulkininko leitenanto laipsnį. 1927.02.08 d. M. Rėklaitis buvo paskirtas Kėdainių karo srities viršininku (po reformos tapo Kėdainių apskrities komendantu). 1928.05.15 d. apdovanojamas Nepriklausomybės medaliu, 1928.11.23 — 3-1 d. DLK Gedimino ordinu. 1929.07.12 d. — Latvijos atvadavimo kovų 10 metų sukaktuvių paminėjimo medaliu. 1930.02.27 d. skiriamas 1-ojo DLK Gedimino pėstininkų pulko vadu. 1930.03.31 d. apdovanojamas Kariuomenės kūrėjo — savanorio medaliu. Tais pačiais metais baigia aukštesniųjų kariuomenės viršininkų kursų ir 1930.11.23 d. prezidento aktu pakeliamas į pulkininko laipsnį.

Ateina laikas pagalvoti ir apie šeimos sukūrimą. 1923 m. susituokia su Adele Bielskyte, garsaus Lietuvos knygnešio Vinco Bielskaus dukra ir prezidento kanceliarijos viršininko Pijaus Bielskaus dukterėčia.

Ar tai turėjo tiesioginės įtakos jo tolimesnei karjerai, nepavyko nustatyti, bet 1935 m. rugsėjo 17 d. plk. M. Rėklaitis skiriamas 3-čios pėstininkų divizijos vadu ir persikelia nuolatinėi tarnybai iš Ukmergės į Kauną. 1935 m. lapkričio 23 d. prezidento aktu pakeliamas į generolo leitenanto laipsnį (nuo 1936.12.28 d. prilygintam brigados generolui po naujojo karinės tarnybos įstatymo priėmimo) 1937.09.07 d. apdovanojamas Vytauto Didžiojo III l. ordinu. Be anksčiau minėtųjų dar buvo apdovanotas Šaulių žvaigžde, skautų ordinu ir Latvijos Aizsargų nuopelnų kryžiumi.

1938 m. laikinai ejo Kariuomenės tiekimo viršininko pareigas ir tu pačią metų lapkričio 23 d. prezidento aktu Nr. 1562 pakeliamas į divizijos generolo laipsnį. 1939 m. vadovavo karinei delegacijai derybose su rusais dėl karinių igulų išdėstymo Lietuvos teritorijoje ir laikėsi labai principingai bei kietai. 1940 m. sausio 15 d. div. gen. M. Rėklaitis skiriamas Krašto apsaugos ministerijos atstovu santykiams su SSSR kariuomene Lietuvoje palaikyti. Jam teko lankytis Maskvoje kartu su ministru pirmininku A. Merkiu ir aiškintis dėl sovietinių igulų kareivių dingimo. Tačiau debesy virš Lietuvos vis tamsėjo, po keleto mėnesių įvyko sovietų okupacija, pakreipusi div. gen. M. Rėklaičio gyvenimą kita linkme.

1940 m. birželio 25 d. J. Paleckio aktu Nr. 831 paleidžiamas iš užimamų pareigų ir atsargų. Nerasdamas darbo, M. Rėklaitis išvyksta į žmonos tėviškę — Balsupių kaimą Marijampolės apskrityje ir pradeda ūkininkauti. Sąlyginai ramus gyvenimas truko neilgai. 1941 m. birželio 12 d. NKVD organų areštuojamas ir įkalinamas Kauno Saugumo rūmų požemiuose.

Birželio 14 d. į Sibirį išvežama jo žmona Adelė Bielskytė-Rėklaitienė (1903-1988), žmonos tėvai ir dukros — Asta (9 m.) bei Jolita (6 m.). Buvo ištremti į Tomsko srities Novaja Zizn gyvenvietę, vėliau, po 1946 m., perkelti į Parbigą. Į Lietuvą grįžo tik 1958 metais.

Gen. M. Rėklaičiui iškelti kaltinimai pagal okupacinės valdžios taikyto RTFSR Baudžiamojo kodekso garsų 58 str. už tikslą smurtu atplėsti bet kurį TSR Sąjungos ar atskiros sąjunginės respublikos teritorijos dalį ar nutraukti TSR Sąjungos su kitomis valstybėmis sudarytas sutartis... nuteistas „aukščiausiaja socialinės gynos priemone — sušaudymu...“.

1941 m. birželio 22 d. jis buvo perkeltas į Kauno Sunkiųjų darbų kalėjimą A. Mickevičiaus g. vėje, tik atsitiktinai išvengė Červenės aukų likimo ir jau sekantį dieną buvo išvadotas sukilėliu.

Savo atsiminimuose gen. S. Raštikio žmona, taip pat kalėjusi iki karo pradžios tame pačiame kalėjime, Elena Raštikienė, rašė: „Paskambino man generolas Rėklaitis ir labai švelniai ramino mane. Jo žmona ir 2 dukrelės taip pat bolševikų

buvo išvežtos, o jis pats, kaip ir aš, buvo uždarytas kalėjime. Jis pats buvo prislėgtas tokios pat didelės nelaimės, tačiau ramino mane, sakydamas, kad turime pasitikėti Dievu. Buvau labai dėkinga jam“.

Dar tebevykstant partizanų kovoms su besitraukiančiais sovietais, Laikinoji vyriausybė paspyrė ginkluotom jėgom koordinuoti bei vadovauti Krašto gynimo tarybą. Div. gen. M. Rėklaitis tapo šios tarybos nariu.

„SS generolas Stalecheris, atvykęs į Kauną pirmo karo dienom, rūpinosi likviduoti žydus ir tam darbu pasitelkė Klimaičio (Algio Klimaičio „Kliugerio“ tėvą) vadovaujamą partizanų grupę, nesančią LAF priklausomybėje, iki laikinosios vyriausybės Klimaitis buvo iškvietas ir gen. St. Pundzevičiaus, ir gen. M. Rėklaičio buvo paveiktas nuo tos akcijos ir priklausomybės Stalecheriui atsisakyti“ (J. Brazaitis, „Vieni vieni“ V. 1990, p. 89).

Naciams po šešių darbo savaičių išvaikius J. Ambrzevičiaus-Brazaičio vyriausybę, M. Rėklaitis su žmonos seserimi grįžo į Balsupių kaimą, kur ūkininkavo iki antrosios sovietų okupacijos.

1944.08.01 d. pasitraukė į Vokietiją. Gyveno Kassel-Wathenberg perkeltųjų asmenų stovykloje. 1948.05.03 d. gavęs iš Lietuvos konsulato Čikagoje užsienio pasą, „ūkininkas“ (taip pase rašoma jo profesija) Mikas Rėklaitis išvyko į JAV.

1949 m. rudenį, kartu su gen. P. Plechavičiumi ir kitais pradeda telkti lietuvius karius ir karininkus į vieną organizaciją.

1950.02.26 d. buvo sušauktas karių pasitarimas. Sąjungos statutu ruošti išrenkama komisija, į kurios sudėtį įėjo M. Rėklaičio brolis, plk. Antanas Rėklaitis. 1952.09.08 d., priėmus naują statutą, sąjunga buvo pavadinta „Lietuvių sąjunga 'Ramovė'“. Tačiau tik 1956 m. kovo 12 d. ji buvo užregistruota (inkorporuota) Ilinojaus valstijos sekretorijos. Vieną iš šios organizacijos inkorporantų buvo ir ats. div. gen. M. Rėklaitis. 1952.06.02 — 1954.05.30 d. buvo centro valdybos vicepirmininku, 1954.05.30 — 1956.06.30 d. — vicepirmininku ir vadovu organizaciniais reikalais. Vėlesniuose suvažiavimuose perrenkamas: 1956.06.30 — 1958.06.28 d. — pirmuoju

vicepirmininku ir sekretoriumi. 1958.06.28 — 1962.06.28 d. — antruoju vicepirmininku. Jam vadovaujant, buvo įsteigtas ir 1953 m. Čikagoje atidarytas „Ramovė“ Laisvės kovų muziejus.

M. Rėklaitis pirmininkavo Lietuvos Laisvės kovų paminklo statybos komitetui, kurio pastangomis šis paminklas buvo pastatytas ir atidarytas Čikagoje, 1960 m. lapkričio 20 d., pažymint atkurtos Lietuvos kariuomenės 42-ųjų metų sukaktį.

LVS „Ramovė“ Centro valdybos sprendimu, 1958 m. gen. M. Rėklaitis buvo paskirtas komisijos, turėjusios paruošti istorinį veikalą apie Lietuvos Nepriklausomybės kovas, pirmininku. Pirmasis šio veikalo tomas „Kovos dėl Lietuvos Nepriklausomybės 1918-1920“, paruostas plk. K. Ališausko, pasirodė tik 1972 m., t.y. po 14 metų, nors buvo planuojama jį atspausdinti per 2-3 metus.

Dar neišėjus pirmajam tomui, div. gen. M. Rėklaitis 1967 m. raštu kreipėsi į Antaną Rukšą, prašydamas, kad šis parašytų antrąjį tomą, apimantį nepriklausomybės kovas su lenkais. Tačiau šios knygos pasirodymo gyvam sulaukti nebeteko (išleista tik 1981 m. (Clevelande) ir jo darba tęsė brolis, plk. Antanas Rėklaitis).

1975 m. balandžio 27 d. gen. M. Rėklaitis dalyvavo ir perskaitė pranešimą Brooklyne, minint gen. P. Plechavičiaus mirties metines. Kalbedamas apie jį, sakė: „Mums visiems žinoma, kad kiekvienas, žengdamas žemes gyvenimo keliu, visada palieka savo pėdsakus. Vienų jie greit užmiršimo dulkiams apnešami, kitų — įsirežia į tautos neužmirštamos istorijos lapus“. Šiuos žodžius galima pritaikyti ir div. gen. Miko Rėklaičio gyvenimui.

Tai buvo vienas iš paskutiniųjų viešų jo pasirodymų. 1976 m. kovo 31 d. staiga miršta. Balandžio mėn. 5 d. ryte, po gedulingų pamaldų, gen. M. Rėklaičio palaikai buvo palaidoti Čikagos Šv. Kazimiero kapinėse ir jau beveik 20 metų kaip laukia, kada kartu su broliais Antanu ir Vladu amžiams galės grįžti į laisvą Lietuvą, kurios žemė prigludė žmonai — Sibiro tremtinei Adelė Rėklaitienei, broliui — Vaclovą ir Kazimiera Rėklaičiams.

Algis Markūnas
Vytauto Didžiojo Karo
muziejaus skyriaus vedėjas

Žuvusiems Lietuvos kariams paminklas Kauno kapinėse.

Pranešame draugams ir pažįstamiems, kad š.m. spalio 27 d. Los Angeles, Kalifornijoje, mirė mūsų mylima giminaitė

A.†A. ONA MEKIŠIENĖ

ir buvo palaidota Long Beach, California, prie savo vyro Danio.

Prašome prisiminti ją savo maldose.

Liūdinčios Mikūnų ir Juodvalkių šeimos.

A.†A. JUOZUI TAMULIUI

Lietuvoje mirus, jo broliui kun. JONUI TAMULIUI reiškiu gilią užuojautą.

Kun. Juozas V. Klunius

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

Romas Pukštys „Transpak“ siuntinių įstaigos savininkas paskyrė 5 maisto siuntinius į Lietuvą loterijos būdu Draugo fondo rėmėjams, kurie lapkričio mėnesį, parems Draugo fondą su \$50.00 ar daugiau. Laimėtojų traukimas bus gruodžio mėnesio pradžioje.

Dr. Rasa ir dr. Patrick McCarthy, gyvenantys Woodridge, IL, spalio 13 d. susilaukė pirmagimio sūnelio Mato Jono. Antruoju vaikiu džiaugiasi Margaret ir Jim McCarthy (gyv. Libertyville, IL), o Indrė ir dr. Donatas Tūjūnėliai iš Buffalo Grove, IL, jau džiaugiasi ketvirtuoju vaikiu.

Draugo fondo garbės nariai bus pagerbti, įteikiant garbės diplomus Draugo fondo pokylyje lapkričio 18 d., 6:30 v.v., Jaunimo centro didžiojoje salėje. Į pokylyje kviečiami visi Draugo fondo nariai, rėmėjai, plačioji lietuvių visuomenė. Stalų ir pavienes rezervacijas priima pokylio rengimo pirmininkas Vaclovas Momkus tel. (312) 925-6193.

„Draugo“ redakcija nuoširdžiai dėkoja **Onai Požarniūkienei** už nuolatinę talką, tvarkant biblioteką, skaitant korektūras ir padedant kitais būdais. Be tokių uolių talkininkių, kaip **O. Požarniūkienė, Valerija Žadeikienė, Valerija Ahlgren**, būtų sunku išsiversti, kai stengiamasi taupyti lėšas ir nesamdyti naujų tarnautojų.

Perlus ir gintarus modeliausias (iš kairės) Karolina Lieponytė, Austė Ringutė ir Vija Sidrytė Pasaulio lietuvių centre ruoštoje madų parodoje š.m. spalio 15 d. Nuotr. V. Jasinevičiaus

x Clevelando Maldos būrelis globoja vieną našlaitį Lietuvos globos. Per A. Petukauskienę kas mėnesį siunčia \$20. **George Dereska**, Lyndhurst, OH, kas mėnesį siunčia Lietuvos našlaičiams auką \$10. Dėkojame! „Lietuvos našlaičių globos“ komitetas. (sk.)

x Amerikos lietuviai yra labai geri ir supranta sunkų gyvenimą Lietuvoje skriaudžiamų žmonių – vaikų – našlaičių. Aukos našlaičiams atsiuntė: po \$25 – Irene Shimkus, Clarks Summit, PA; Alphonsas Stankus, Warrington, PA, Eleanor G. Cheleden, Madeira Beach, FL. \$20 – Vytautas ir Bronislava Sodaičiai, Chicago. Dėkojame aukotojams! „Lietuvos našlaičių globos“ komitetas, 2711 W. 71 St., Chicago, IL 60629. (sk.)

x Parduodame bilietus kelionėms į Lietuvą ir į visus pasaulio kraštus geriausiais kainomis. Skambinti: T. Lesniauskienė, TravelCentre, Ltd., tel. 708-526-0773. (sk.)

Marytė Nemickienė vadovauja Lithuanian Mercy Lift „Sveikatos dovana“ pokylio rengimo komitetui. Puota vyks lapkričio 4 d., 6 val. v. Cafe Brauer salėje, 2021 Stockton Drive, prie Lincoln Parko zoologijos sodo, kur bus ir automobilių pastatymo patarnavimas. Visuomenė maloniai kviečiama dalyvauti. Rezervacijos pas M. Nemickienę vakarais tel. 708-442-8297.

„Draugas“ dar kartą reiškia nuoširdžiausią padėką ateitininkui, nurodžiusiam ateitininkui, senukui „Giedros“ korporacijai, suruošusiai nuostabią jaunųjų talentų popietę ir korporacijos išdininkei **Giedrei Gillespie** už atsiųstą 2,066 dol. čekį – tai renginio pelnas, skirtas dienraščio paramai. Visoms giedrininkėms ir visiems jaunesniems talentingiesiems programos atliekėjams bei kitaip prisidėjusiems prie šios popietės pasisekimo, reiškiamė padėką!

A.a. Feliksas Andriūnas, BALFo direktorius ir garbės narys, ilgametis Philadelphijos BALFo skyriaus pirmininkas, mirė spalio 31 d. Philadelphijoje. Velionio liūdi giminės ir visi balfininkai.

Pranutė ir Rimas Domanskiai, Western Springs, IL, siūsdami „Draugo“ prenumeratos mokėstį, dar pridėjo 100 dol. auką. Tokie geri mūsų laikraščio rėmėjai tikrai duoda jam stiprybės. Nuoširdžiai dėkojame už pagalbą.

AUGA DRAUGO FONDO INVESTAVIMAI

Draugo fondo rėmėjų, narių ir garbės narių įnašai sudaro pagrindą draugo kapitalui, tačiau nemažiau svarbus yra sėkmingas to kapitalo investavimas, kad jo prieauglis ir dividendai nešų kas metai reikalingą paramą dienraščio „Draugo“ leidimui. Tas kapitalo prieauglis priklauso nuo biržos, kuri dar gerai laikosi, nuo krašto ekonominės padėties, kuri tvirta, o labiausiai priklauso nuo akcijų atrankos, kurią vykdo Draugo fondo investavimų komisija, vadovaujama Jono Vaznelio, su patyrusiais nariais – profesionalu Algū Striku ir dr. Antanu Razma. Jų poreikius sėkmingai atlieka Oppenheimer & Co., Inc. vyresnysis viceprezidentas Albinas Kurkulis.

Investavimų komisijos posėdis įvyko spalio 17 dieną, jame dalyvaujant ir DF tarybos pirmininkui Broniui Juodeliui.

Jonas Vaznelis pateikė Draugo fondo investavimų finansinį stovį nuo investavimų pradžios 1994 m. sausio mėnesį iki 1995 m. spalio 17 d. Per šį laikotarpį biržoje pasiektas \$112,525.- prieauglis, kas sudaro 30% nuo investuoto kapitalo. Akcijų pasirinkimas yra geras. Biržoje jų svyravimas nedidelis, siekiant pastovaus prieauglio ilgesniam laikotarpiui, neimant ir rizikingas apyvartas. Investavimai nuolat papildomi gautomis Draugo fondo lėšomis, tikintis, kad iki metų galo bus pasiektas pusė milijono kapitalas.

Draugo fondo investavimų komisijai stipriai padėjo Bronius Juodelis DF direktorių tarybos vardu ir palinkėjo toliau sėkmingai auginti milijoninį Draugo fondą.

Br. J.

Operos tradicinis pokylys lapkričio 11 d. Jaunimo centre. Pelnas skiriamas Amerikoje sukurtos Banaičio operos „Jūratė ir Kastytis“ pastatymui ateinančių pavasarį. Meninę programą atlieks operos choras, o solo partijas dainuos sol. Nijolė Penikaitė, Lidija Rasutienė, Gražina Stauskaitė, Vaclovas Momkus ir Julius Savrimas. Girdėsime specialiai paruoštą, šiam keturiasdešimtajam pokylyi pritaikytą programą. Diriguoja Ričardas Sokas, operos chormeisteris. Akompanuoja Manigirdas Motekaitis. Vakarą metu bus išrinkti penki laimingieji bilietai, todėl jau dabar prašome atsiųsti tu bilietų šakneles, kad galėtumėte dalyvauti laimėjimuose. Šokiama groja Ričardo Soko orkestras. Vietas dar galima užsisakyti pas Jurgį Vidžiūną: 312-767-5609.

Arvydas Tamulis vaidina šventą Petrą Ateities savaitgalio literatūros vakare penktadienį, lapkričio 3 d., 7:30 v.v., Jaunimo centro kavinėje. Visa Ateities savaitgalio programa – skelbimas „Drauge“ antradienį, spalio 31 d.

Ateities savaitgalis įvyksta lapkričio 3-5 d. Jaunimo centre, Čikagoje ir Ateitininkų namuose, Lemonte. Smulki savaitgalio programa randama skelbime antradienio, spalio 31 d. „Drauge“.

x „Dangaus skliautai“ – 24-tosios kasmetinės lietuvių fotografijos parodos atidarymas šį penktadienį, lapkričio 3 d. 7 v.v. Čiurlionio galerijoje, Jaunimo centre. Paroda rengia Budrio lietuvių foto archyvas. Visi kviečiami atsilankyti. (sk.)

x Norint pirkti bei parduoti sklypus ar namus, prašome kreiptis į Vyt. ar Genę Beleckus, 540 Ambassador Ct., Sunny Hills, FL 32428, tel. 904-773-3333. (sk.)

ALTO 55 SUVAŽIAVIMAS

Amerikos Lietuvių Taryba (ALTas) įsteigta 1940 m., Sovietų Sąjungai okupavus Lietuvą. Amerikos patriotai lietuviai, supratę didelį pavojų Lietuvai, griežėsi ją gelbėti, įsteigdami šią politinę organizaciją „Lietuvai gelbėti komiteta“, kurį vėliau pavadino Amerikos Lietuvių Taryba (ALTas). O šie didieji patriotai buvo: Leonardas Šimutis, Sr., dr. Pijus Grigaitis, Mykolas Vaidyla ir Antanas Oliš, vėliau išjungė ir Juozas Laučka. Praslinkus 55 metams, nė vieno steigėjo gyvo nėra, bet jų įsteigta organizacija ir jų nuveikti politiniai darbai liudija visiems apie milžiniškus darbus, atliktus Lietuvos laisvinimo srityje. Mums, esant Vokietijoje pabėgėlių stovyklose, rusai reikalavo visus gražinti į kilmės kraštus. O kas užprotestavo ir sustabdė gražinimą, ar ne ALTas? Iš Amerikos valdžios išrūpino įstatymą įsileisti politinius pabėgėlius į šį kraštą. Ir taip atkeliavom į šią laisvę šalį – Ameriką. Kitu atveju galėjome būti gražinti ir išvežti į plačias Sibiro taigas, o mūsų kaulai tenai būtų išmėtyti. Niekas negali ginčyti, kad ALTas per 50 metų išlaikė Lietuvos laisvę bylą gyvą. Todėl visada ir visur su padėka ir pagarba turime prisiminti ALTO steigėjus.

Per 55-rius metus daug kas pasikeitė: vadovybės, ALTO veiklos sąlygos ir veikėjai. Lietuvai atgavus nepriklausomybę, tikėjome, kad daugiau nereikės rūpintis politiniais bei materialiniais reikalais. Gaile, apsirinkta. Visi gerai žinome, kad Lietuvos padangė dengia juodi debesys. Reikia būti pasiruošusiems visokiems pavojams. Ypač dabar daug dirbama dėl Karaliaučiaus srities gražinimo Lietuvai. Yra ir daug daugiau negero, dėl kurių ALTas turi kovoti. Stengiantis sustiprinti ALTO veiklą, šaukiame ALTO atstovų suvažiavimą. Suvažiavimas, kuris bus lapkričio 4 d., yra 55-sis. Suvažiavimo pradžia šeštadienį, 8:30 val. ryte registracija, o 9 val. suvažiavimo atidarymas. Suvažiavimas vyks Balzako muziejaus patalpose. Kaip kituose suvažiavimuose, taip ir šiame, bus svarstoma daug dalykų ir nustatytos veiklos gairės ateičiai.

Po suvažiavimo, 7 val. vakare, įvyks vakarienė – pabendraivimas su atstovais, atvykusiais iš visos Amerikos. Lietuviškioi Čikagos ir apylinkių visuomenė maloniai kviečiama dalyvauti suvažiavime ir rengimoje vakarienoje. Neapvilksime rengėjų, neapvilksime ALTO darbuotojų, nes ALTas yra dar taip reikalingas.

Tikiu, kad kiekvienas susipratus lietuvis parems ALTO pastangas, dalyvaudamas šioje renginyje. **Ant. Reipsienė**

Vėlinių iškilmės Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse vyks šį sekmadienį, lapkričio 5 d. Prie šių kapinių Steigėjų paminklo 12 val. trumpas, religines apeigas atliks kun. Jonas Duoba, MIC, visuomenės vardu žodį tars Algis Regis – Bendruomenės pasauliečių k-to pirmininkas. Pagerbiant mirusius, ypač kankinius ir kovose už Lietuvos laisvę žuvusius, vainiką padės ALTO 55-to metinio suvažiavimo atstovai. Bus uždegta Vėlinių žvakė, sugiedota „Marija, Marija“ ir Tautos himnas. Iškilmes praveda Bendruomenės pasauliečių komitetas ir Kapų sklypų savininkų draugija, garbės sargyboje dalyvaujant uniformuotiems šauliams, jūrų šauliams ir ramovėnams. Visuomenė kviečiama dalyvauti šiose mirusiųjų prisiminimo iškilmėse, o po jų aplankyti Šv. Kazimiero kapinėse besišalinčius artimuosius, draugus ir lietuvių tautai nusipelnčius asmenis.

Lietuvių fondo puotoje spalio 21 d. Pasaulio lietuvių centre. Sėdi iš kairės: Lietuvių fondo tarybos pirm. Marija Remienė, dr. Birutė Biskienė, Gediminas Biskis, Ona Budejienė; stovi: Vytautas Čepėnas, Elena Briedienė, Aldona Čepėnienė, Stasys Jokubauskas, Stasys Briedis.

VYRESNIŲJŲ LIETUVIŲ IŠVYKA

Čikagos Vyresniųjų lietuvių centro vadovybė spalio 5 d. suorganizavo išvyką į United Nations centro pastatą, pamatyti muzikinį veikalą ant ledo „The Wizard of Oz“. Susirinkus į „Seklyčią“, buvome pavaišinti kavute, ir – užsibrėžta tikslą. Oras nemalonus: lietus lyja, diena tamsi. Tad tuo maloniu vienišiams išsijundinti iš savo pastogių pabendrauti su savo „šeima“, kurią jau daugiau ar mažiau pažįstame.

Nuvykus ir užėmus mums paskirtas vietas teatre, paskies užgėsta ir atsidaro pasakų pasaulis. Gėris kovoja su blogiu. Paprastai pasakose gėris visada nugalėtoji. Dorothy pakliūva į didžiulę audrą, kuri ją nuneša ir nematyta šalį. Mergaitė nori grįžti atgal namo, bet neranda kelio. Geroji laumė jai padeda, nurodama geltoną kelią, užmauna stebuklingus batelius. Piktą ragana pastoja kelią, norėdama atimti batelius ir panaikinti geltoną kelią, kad neberastų savo namų. Mergaitė sutinka baidyklę (searower), kuris neturi smegenų ir negali

protauti. Todėl mergaitės prikalbintas, keliauja su ja kartu. Ragana stato pinkles, kurios tampa nugalėtos. Toliau bekeliaujant, sutinka rūdijanciais šarvais prisidengusį vyrą, kuris neturi širdies, vėliau – liūta, kuris yra nepaprastai bailus. Raganai statant pinkles, o gerajai laumei padedant, vargais negalais suranda rūmus, kur gyvena Wizard of Oz. (žynys).

Kiekvienas iš atvykėlių turi savo prasmę. Surasti kelią ir namus, smegenų protui, širdį ir drąsos.

Žynys, juos išklauses, prizada viską išpildyti, kai jie atneš iš raganos šluotą. Vėl vargo keliai pas ragana. Padedant gerajai laumei, jiems pasiseka šluota iš raganos atimti, ir visi jų norai išpildomi. Veikale gana daug linksmų, pavojingų epizodų.

Scenos dekoracijos – fantastiškos. Pakeitimai nepaprastai greitai, net nepastebi, kaip vaidalai pasikeičia. Aktoriai kaip čiuožime taip ir vaidyboje – pasigeretini. Pasaka greitai baigiasi. Šviesa užsidega, ir žiūrovai nenoromis keliasi iš savo vietų. Lietuvių lyant, vėjui pučiant, einame link savo autobuso. Kelias atgal į „Seklyčią“, kur veidrodžių salė pietums užtiesti stalai jau laukia mūsų. Pasisotinę ir aptarę malonią išvyką, skirstomės namučio, nes diena slenka vakarop.

Dalyvių vardu dėkoju Vyresniųjų lietuvių centro vadovybei ir išvykos vadovei E. Sirutienei už šį malonų renginį.

O. Lukienė

LIETUVIS KANDIDATUOJA

Pranas Rimeikis, kilęs iš Čikagos ir čia lankęs Šv. Dovydo pradžios mokyklą, St. Ignatius aukštesniąją mokyklą bei Illinois universitetą (Circle Campus), būdamas 17 m. įstojo į JAV kariuomenės „Green Baret Special Forces“ dalinį. Kariuomenėje, vadovaujamoje pareigose, išbuvo 20 metų, o po to dar 16 metų specializuotoje veikloje. Išėjęs į pensiją, buvo išstatytas Culpeper, Virginia, vietovėje kandidatų į vietinio šerifo postą.

Pranas yra sūnus Prano Ri-

NUMATOMOS IDOMIOS PASKAITOS

Prof. dr. Algis Krupavičius, politinius mokslus dėstęs Kauno Technologijos ir Vytauto Didžiojo universitetuose, yra atvykęs į Northwestern University, Evanston, kur iki kitų metų birželio eis vizituojančio profesoriaus pareigas.

Lankydamiis Lituanistikos tyrimų ir studijų centre spalio 24 d., jis su pirmininku prof. dr. Jonu Račkausku aptarė numatomą trijų paskaitų ciklą Čikagos lietuvių visuomenėi. Tikimasi, kad šiose LTSC planuojamose vakaronėse Jaunimo centre prof. Krupavičius pateiks idomios užkulisinės informacijos apie Lietuvos partijas, krašto politinį elitą ir Lietuvos užsienio bei saugumo politiką. Prof. Krupavičius, buvusio Lietuvos Politinių mokslų asociacijos prezidento kvalifikacijos nagrinėti politinę eigą Baltijos valstybėse ir Vidurio Europoje yra aukštai vertinamas ne tik Lietuvoje, bet ir Vakaruose.

Jis Northwestern University buvo pakviestas „visiting professor“ pareigoms, laimėjęs 1995 m. tyrinėjimo projektu konkursą, kurį pravedė „American Council of Learned Societies“. Pernai jis laimėjo panašų konkursą Anglijoje ir buvo iškvieistas tyrinėjimų projektą vykdyti King's College, London.

Northwestern University atlieka savo projektą „Lyginamoji politika: liberalinė demokratija“, jis vėliau dėstys kursą „Pokomunistinė transformacija lyginamoji perspektyvoje“. Prof. Krupavičius yra autorius 1992 m. Kaune išleistas knygelės „Lietuva kelyje į demokratiją“.

Lituanistikos tyrimo ir studijų centre jis susipažino su šiuo metu čia besidarbuojančiomis vilnietėmis, Egle Bernotėnaitė iš Lietuvos Centrinio valstybės Archyvo ir Roma Skackauskienė iš Lietuvos valstybinės M. Mažvydo bibliotekos.

Arūnas Zailskas

meikio, šiuo metu tebegyvenančio Čikagoje. Tėvas ir kiti pažįstami lietuviai linki Pranui Rimeikiui sėkmės rinkimuose ir džiaugiasi šio lietuvių gabumu.

Stasė Viščiuvienė

„Moters savaitgalio“ svečiai Bočių menėje, spalio 28 d. Pirmoje eil. iš kairės: kun. Algirdas Paliokas, SJ, kalbėjęs invokacija, ir simpoziumo dalyviai: kun. Juozas Vaišnys, SJ, dr. Edmondas Ringus, Jurgis Lendraitis ir Danutė Bindokienė – moderatorė.

Nuotr. Vytauto Jasinevičiaus